

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Факультет природничий

Кафедра екології та географії

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З ОBOB'ЯЗКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»**
*для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія)*

Автори: доктор географічних наук, професор Олександр ЛАВРИК
кандидат геологічних наук, доцент Володимир КОРІННИЙ
кандидат біологічних наук, доцент Тамара АНДРІЙЧУК
кандидат біологічних наук, доцент Руслана ВЛАСЕНКО

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри екології та географії
Протокол № 12 від «10» лютого 2025 р.
Завідувач кафедри _____ Олександр ГАРБАР

Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(Протокол № 4 від «03» березня 2025 р.)

Рецензенти:

Анатолій ГУДЗЕВИЧ – доктор географічних наук, професор кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Ольга РЯБОКОНЬ – кандидат географічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти».

Олександр ГАРБАР – доктор біологічних наук, професор кафедри екології та географії Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Л-13 **Лаврик О., Корінний В., Андрійчук Т., Власенко Р.**

Тестові завдання для самоконтролю та самостійної роботи з обов'язкової освітньої компоненти «Фізична географія України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 150 с.

© Лаврик О. Д., 2025

© Корінний В. І., 2025

© Андрійчук Т. В., 2025

© Власенко Р. П., 2025

© Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЯ 1	
ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ, ІСТОРІЯ ТА ГЕОГРАФІЧНІ	
ДОСЛІДЖЕННЯ. ЗАГАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ	
ПРИРОДНИХ УМОВ І РЕСУРСІВ.....	5
Тестові завдання до теми 1.	
Географічне положення, територія, кордони України, геополітичні проблеми. Дослідження природних умов і природних ресурсів України	5
Тестові завдання до теми 2. Геолого-геоморфологічна будова України.	
Мінерально-сировинні ресурси	18
Тестові завдання до теми 3. Загальна характеристика клімату України	33
Тестові завдання до теми 4. Моря, внутрішні води та їх ресурси	46
Тестові завдання до теми 5.	
Ґрунтово-рослинний покрив і тваринний світ України	58
Тестові завдання до теми 6.	
Регіональний аналіз геоecологічних проблем України.	
Природоохоронні території України	70
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЯ 2	
ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	83
Тестові завдання до теми 7. Ландшафти і фізико-географічне районування України. Принципи та схема фізико-географічного районування України	83
Тестові завдання до теми 8. Зони мішаних хвойно-широколистих та широколистих лісів України	96
Тестові завдання до теми 9. Лісостепова зона України	109
Тестові завдання до теми 10. Степова зона України	122
Тестові завдання до теми 11. Карпатсько-Український і Кримський гірсько-лісові краї	135
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	148

ВСТУП

Тестові завдання з нормативної освітньої компоненти «Фізична географія України» розроблені для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія). Вони спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців під час освітнього процесу при підготовці до практичних занять.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Фізична географія України» є природні комплекси території України, що знаходяться у тісній взаємодії і впливають на її природні умови.

Метою вивчення освітньої компоненти «Фізична географія України» є всебічне ознайомлення здобувачів з загальними та регіональними особливостями природи регіонів України, формування глибоких знань про природні умови та природні ресурси своєї держави, виховувати високоосвічених особистостей свідомих до вирішення проблем раціонального природокористування.

Тестові завдання розроблено у відповідності з діючою навчальною програмою та побудовано за принципом програмованого контролю знань з усіх тем курсу, що дозволяє перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал здобувачами вищої освіти.

До розв'язання здобувачам запропоновано 50 тестових завдань на кожну тему. Усі теми структуровані за трьома рівнями складності: перший рівень – 30 тестів (питання з із 5-ма варіантами відповідей, правильною з яких є лише одна), другий рівень – 15 тестів (питання на встановлення відповідності, питання множинного вибору, питання на визначення послідовності), третій рівень – 5 завдань (запитання з короткою або розгорнутою відповіддю, позначення географічних об'єктів на контурних мапах).

Запропоновані методичні рекомендації доречно використовувати як при вивченні нового матеріалу, так і під час підсумкового модульного контролю для перевірки засвоєння загальних та спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти

Посібник також може бути використаний як робочий зошит під час самостійної підготовки до практичних занять. Для виконання завдань необхідно мати такі матеріали та обладнання: персональний комп'ютер з доступом до мережі Інтернет, фізико-географічний атлас України, контурні карти з шкільного курсу «Географія» (8 клас), циркуль-вимірювач, лінійка, калькулятор, кольорові олівці, синя або чорна кулькова ручка.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЯ 1

ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНИ, ІСТОРІЯ ТА ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ. ЗАГАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРИРОДНИХ УМОВ І РЕСУРСІВ

Тестові завдання до теми 1

ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ, ТЕРИТОРІЯ, КОРДОНИ УКРАЇНИ, ГЕОПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ І ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Назвіть крайню північну точку України:

- а. с. Грем'яч (Чернігівська обл.)
- б. мис Сарич (Автономна Республіка Крим)
- в. с. Соломонове (Закарпатська обл.)
- г. с. Рання Зоря (Луганська обл.)
- д. м. Овруч (Житомирська обл.)

2. Назвіть крайню південну точку України:

- а. с. Грем'яч (Чернігівська обл.)
- б. мис Сарич (Автономна Республіка Крим)
- в. с. Соломонове (Закарпатська обл.)
- г. с. Рання Зоря (Луганська обл.)
- д. мис Тарханкут (Автономна Республіка Крим)

3. Назвіть крайню західну точку України:

- а. с. Грем'яч (Чернігівська обл.)
- б. мис Сарич (Автономна Республіка Крим)
- в. с. Соломонове (Закарпатська обл.)
- г. с. Рання Зоря (Луганська обл.)
- д. м. Чоп (Закарпатська обл.)

4. Назвіть крайню східну точку України:

- а. с. Грем'яч (Чернігівська обл.)
- б. мис Сарич (Автономна Республіка Крим)
- в. с. Соломонове (Закарпатська обл.)
- г. с. Рання Зоря (Луганська обл.)
- д. м. Маріуполь (Донецька обл.)

5. Де знаходиться географічний центр України?

- а. с. Ділове (Закарпатська обл.)
- б. с-ще Добровеличківка (Кіровоградська обл.)
- в. с. Мар'янівка (Черкаська обл.)
- г. м. Шпола (Черкаська обл.)
- д. м. Гайворон (Кіровоградська обл.)

6. Де знаходиться геометричний центр України?

- а. с. Соломонове (Закарпатська обл.)
- б. с-ще Добровеличківка (Кіровоградська обл.)
- в. м. Дніпро
- г. м. Умань (Черкаська обл.)
- д. м. Гайворон (Кіровоградська обл.)

7. Де знаходиться географічний центр Європи?

- а. с. Ділове (Закарпатська обл.)
- б. с-ще Добровеличківка (Кіровоградська обл.)
- в. с. Мар'янівка (Черкаська обл.)
- г. м. Рахів (Закарпатська обл.)
- д. м. Київ

8. Укажіть площу (км²) території України?

- а. 385155
- б. 450295
- в. 505992
- г. 551595
- д. 603628

9. Укажіть протяжність (км) території України з півночі на південь:

- а. 500
- б. 893
- в. 988
- г. 1187
- д. 1316

10. Укажіть протяжність (км) території України із заходу на схід:

- а. 500
- б. 893
- в. 1000
- г. 1316
- д. 1991

11. Які географічні координати відповідають крайній північній точці України?

- а. 52°22'40" пн.ш. 33°11'33" сх.д.
- б. 44°23'11" пн.ш. 33°46'38" сх.д.

- в. $48^{\circ}25'07''$ пн.ш. $22^{\circ}8'17''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $71^{\circ}10'21''$ пн.ш. $25^{\circ}47'04''$ сх.д.

12. Які географічні координати відповідають крайній південній точці України?

- а. $52^{\circ}22'40''$ пн.ш. $33^{\circ}11'33''$ сх.д.
- б. $44^{\circ}23'11''$ пн.ш. $33^{\circ}46'38''$ сх.д.
- в. $48^{\circ}25'07''$ пн.ш. $22^{\circ}8'17''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $01^{\circ}15'58''$ пн.ш. $103^{\circ}30'39''$ сх.д.

13. Які географічні координати відповідають крайній західній точці України?

- а. $52^{\circ}22'40''$ пн.ш. $33^{\circ}11'33''$ сх.д.
- б. $44^{\circ}23'11''$ пн.ш. $33^{\circ}46'38''$ сх.д.
- в. $48^{\circ}25'07''$ пн.ш. $22^{\circ}8'17''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $38^{\circ}46'51''$ пн.ш. $09^{\circ}30'02''$ зх.д.

14. Які географічні координати відповідають крайній східній точці України?

- а. $52^{\circ}22'40''$ пн.ш. $33^{\circ}11'33''$ сх.д.
- б. $44^{\circ}23'11''$ пн.ш. $33^{\circ}46'38''$ сх.д.
- в. $48^{\circ}25'07''$ пн.ш. $22^{\circ}8'17''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $66^{\circ}04'45''$ пн.ш. $169^{\circ}39'07''$ зх.д.

15. Які географічні координати відповідають геометричному центру України?

- а. $52^{\circ}22'40''$ пн.ш. $33^{\circ}11'33''$ сх.д.
- б. $44^{\circ}23'11''$ пн.ш. $33^{\circ}46'38''$ сх.д.
- в. $48^{\circ}25'07''$ пн.ш. $22^{\circ}8'17''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $48^{\circ}32'06''$ пн.ш. $31^{\circ}10'53''$ сх.д.

16. Які географічні координати відповідають географічному центру України?

- а. $52^{\circ}22'40''$ пн.ш. $33^{\circ}11'33''$ сх.д.
- б. $44^{\circ}23'11''$ пн.ш. $33^{\circ}46'38''$ сх.д.
- в. $48^{\circ}25'07''$ пн.ш. $22^{\circ}8'17''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}01'39''$ пн.ш. $31^{\circ}28'58''$ сх.д.
- д. $48^{\circ}32'06''$ пн.ш. $31^{\circ}10'53''$ сх.д.

17. Які географічні координати відповідають географічному центру Європи, який знаходиться в Україні?

- а. $58^{\circ}18'14''$ пн.ш. $22^{\circ}16'44''$ сх.д.
- б. $54^{\circ}43'00''$ пн.ш. $26^{\circ}09'00''$ сх. д.
- в. $47^{\circ}57'00''$ пн.ш. $24^{\circ}11'00''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}01'39''$ пн.ш. $31^{\circ}28'58''$ сх.д.

д. $48^{\circ}32'06''$ пн.ш. $31^{\circ}10'53''$ сх.д.

18. Який науковець у 1989 р. визначив координати геометричного центру України?

- а. Сосса Р.І.
- б. Руденко Л.Г.
- в. Даценко Л.М.
- г. Шевченко В.О.
- д. Ваповський Бернард

19. Як називали шлях через територію України, через який стародавні скандинави у Х ст. доставляли товари до жителів Причорномор'я?

- а. Шовковий шлях
- б. Шлях із варягів у греки
- в. Чорний шлях
- г. Кучманський шлях
- д. Муравський шлях

20. Назвіть географічні координати столиці України:

- а. $58^{\circ}18'14''$ пн.ш. $22^{\circ}16'44''$ сх.д.
- б. $54^{\circ}43'00''$ пн.ш. $26^{\circ}09'00''$ сх.д.
- в. $50^{\circ}27'00''$ пн.ш. $30^{\circ}31'25''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $71^{\circ}10'21''$ пн.ш. $25^{\circ}47'04''$ сх.д.

21. Назвіть географічні координати першої столиці України (до 1934 р.):

- а. $58^{\circ}18'14''$ пн.ш. $22^{\circ}16'44''$ сх.д.
- б. $54^{\circ}43'00''$ пн.ш. $26^{\circ}09'00''$ сх. д.
- в. $50^{\circ}27'00''$ пн.ш. $30^{\circ}31'25''$ сх.д.
- г. $49^{\circ}15'33''$ пн.ш. $40^{\circ}13'25''$ сх.д.
- д. $50^{\circ}00'21''$ пн.ш. $36^{\circ}13'45''$ сх.д.

22. У межах якої рівнини знаходиться більша частина території України?

- а. Західносибірська рівнина
- б. Амазонська низовина
- в. Прикаспійська низовина
- г. Східноєвропейська рівнина
- д. Центральні рівнини

23. Яку частину території (%) займають гори в Україні?

- а. 5
- б. 10
- в. 25
- г. 50
- д. 95

24. Яку частину території (%) займають рівнини в Україні?

- а. 5
- б. 10
- в. 25
- г. 50
- д. 95

25. У межах якого часового поясу знаходиться більша частина території України?

- а. нульовий
- б. перший
- в. другий
- г. третій
- д. четвертий

26. Хто є автором наукової праці «Краєвиди України в зв'язку з її природою і людністю» (1924 р.)?

- а. Шищенко П.Г.
- б. Маринич О.М.
- в. Гродзинський М.Д.
- г. Пащенко В.М.
- д. Тутковський П.А.

27. Назвіть автора наукової праці «Геологія України» (1959 р.):

- а. Бондарчук В.Г.
- б. Гожик П.Ф.
- в. Заморій П.К.
- г. Щербак М.П.
- д. Митропольський О.Ю.

28. Який науковець був головним редактором навчального посібника «Рельєф України» (2010 р.)?

- а. Ковальчук І.П.
- б. Комлев О.О.
- в. Рудько Г.І.
- г. Палієнко Е.Т.
- д. Стецюк В.В.

29. У якому політико-географічному регіоні Євразії розташовується Україна?

- а. Північна Європа
- б. Південна Європа
- в. Східна Європа
- г. Західна Європа
- д. Близький Схід

30. Яке сучасне місто України знаходиться на руїнах колишнього Херсонесу?

- а. Херсон
- б. Сімферополь
- в. Севастополь
- г. Харків
- д. Одеса

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між протяжністю українського кордону (км) та державами, з якими межує Україна:

1. 601	А) Польща
2. 1111	Б) Молдова
3. 1202	В) Білорусь
4. 535	Г) Російська Федерація
	Д) Румунія

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між сторонами світу крайніми точками України:

1. північ	А) с. Грем'яч
2. південь	Б) с. Рання Зоря
3. захід	В) с. Соломонове
4. схід	Г) с. Мар'янівка
	Д) мис Сарич

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між авторами та їх науковими працями про Україну:

1. Маринич О.М.,
Шищенко П.Г.	А) Географія України (1994 р.)
2. Цись П.М.	Б) Фізична географія України (2005 р.)
3. Заставний Ф.Д.	В) Геологічна будова УРСР (1947 р.)
4. Геренчук К.І.	Г) Геоморфологія УРСР (1962 р.)
	Д) Природа Хмельницької області (1980 р.)

А Б В Г Д

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між гіпотетичними центрами Європи і державами, у яких вони знаходяться:

1. с. Пурнушкес	А) Україна
2. м. Сухополя	Б) Литва
3. с. Ділове	В) Польща
4. с. Крагуле	Г) Словаччина
	Д) Угорщина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між сучасними і стародавніми назвами географічних об'єктів на території України:

1. р. Дніпро	А) Понт Евксинський
2. м. Білгород-Дністровський	Б) Ольвія
3. Чорне море	В) Таврія
4. Кримський півострів	Г) Борисфен
	Д) Тіра

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які науковці вперше розрахували (1993 р.) та опублікували дані (1994 р.) про географічний центр України?

- а. Грицевич В.С.
- б. Кудлик Р.
- в. Красовський Ф.М.
- г. Шевченко В.О.
- д. Сосса Р.І.
- е. Руденко Л.Г.
- ж. Заставний Ф.Д.

7. Які етнічні українські території упродовж XIV – XX століть були у складі Польщі?

- а. Буковина
- б. Бессарабія
- в. Волинь
- г. Закарпаття
- д. Підляшся
- е. Мармарощина
- ж. Східна Галичина

8. У межах яких об'єктів на глобусі розташовується територія України?

- а. північна півкуля
- б. південна півкуля
- в. західна півкуля
- г. східна півкуля
- д. Євразія
- е. Африка
- ж. Антарктида

9. Через які гідрологічні об'єкти Україна має вихід від Чорного моря до Світового океану?

- а. Суецький канал
- б. Босфор
- в. Панамський канал
- г. Дарданелли
- д. Магелланова протока
- е. Гібралтар
- ж. Мозамбіцька протока

10. Уздовж яких природних географічних об'єктів прокладені державні кордони України?

- а. долина Південного Бугу
- б. річище Дністра
- в. Керченська протока

- г. річище Західного Бугу
- д. берег озера Світязь
- е. Словечансько-Овруцький кряж
- ж. Східноафриканський рифт

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте держави на політичній карті Європи уздовж меридіана 25°сх.д., рухаючись з півночі на південь:

- а. Україна
- б. Болгарія
- в. Румунія
- г. Фінляндія
- д. Латвія

12. Розташуйте держави на політичній карті Європи уздовж паралелі 50°пн.ш., рухаючись із заходу на схід:

- а. Чехія
- б. Франція
- в. Польща
- г. Україна
- д. Німеччина

13. Розташуйте географічні об'єкти на фізичній карті України уздовж меридіана 24°сх.д., рухаючись з півдня на північ:

- а. Прип'ять
- б. Розточчя
- в. Поліська низовина
- г. Дністер
- д. Українські Карпати

14. Розташуйте географічні об'єкти на фізичній карті України уздовж паралелі 48°пн.ш., рухаючись із сходу на захід:

- а. Донецька височина
- б. Дніпро
- в. Південний Буг
- г. Придніпровська височина
- д. Подільська височина

15. Через які географічні об'єкти буде рухатися яхта, яка мандрує з Середземного моря до Одеси?

- а. Мармурове море
- б. Дарданелли
- в. Істанбульська протока
- г. Егейське море
- д. Чорне море

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Яка протяжність України з півночі на південь та із заходу на схід? Відповідь дайте у кутових величинах.

2. Віднайдіть різницю у часі між м. Донецьк і м. Чоп, крайньою східною точкою України та географічним центром Європи (на території України).

3. Назвіть науковців, які зображені на рис. 1 – 4. Коротко схарактеризуйте їх внесок у географічні дослідження України.

Рис. 1.

Рис. 2.

Рис. 3.

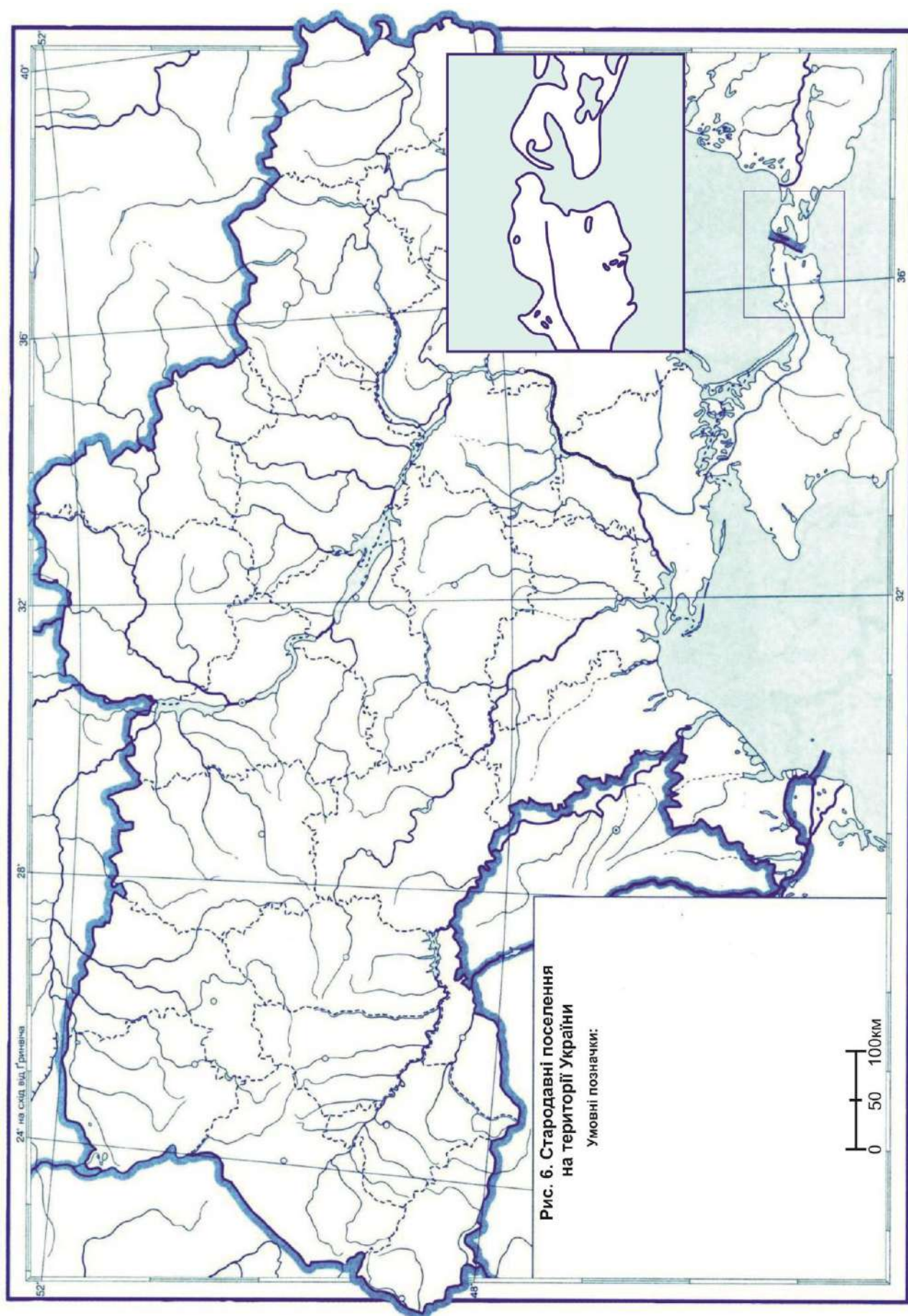
Рис. 4.

4. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, позначте на контурній карті (рис. 5) крайні точки України, геометричний центр України, географічний центр України, географічний центр Європи. Встановіть найкоротшу відстань між геометричним центром і географічним центром України. Відповідь дайте в одиницях довжини.

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та даними мережі Інтернет, позначте на контурній карті (рис. 6) стародавні поселення, які колись існували або існують на території України:

Аккерман	Іскоростень	Пирятин
Алужіка	Кагарлик	Полонне
Афінеон	Калос-Лімен	Порфмій
Бакота	Кам'янець-Подільський	Путівль
Белз	Камінь-Каширський	Ржищів
Берегове	Канів	Рокитня
Бібрка	Керкінітіда	Ромни
Бобровиця	Київ	Свалява
Болохів	Кілія	Сколе
Бориспіль	Корець	Снятин
Бохмач	Корсунь	Солхат
Броди	Кременець	Старий Самбір
Бузьк	Лтава	Тетіїв
Василів	Лубен	Тлумач
Вижниця	Лучеськ	Турка
Вишгород	Малин	Удеч
Воїнь	Межибоже	Ужгород
Володимир	Миргород	Устилуг
Галич	Міrmекій	Ущиця
Гелон	Монастирище	Херсонес Таврійський
Гераклій	Мукачеве	Хорол
Городенка	Неаполь Скіфський	Хотин
Городище	Нежатин	Черн
Городок	Олевськ	Чернігів
Донець	Олешків	Чорнобиль
Дорогобуж	Ольвія	Шарукань
Дрогобич	Остер	Шумськ
Дубно	Острог	Юр'їв
Дубровиця	Пантікапей	Ялта
Житомир	Пересічень	
Збараж	Пересопниця	
Звенигород	Переяслав	

Тестові завдання до теми 2

ГЕОЛОГО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНА БУДОВА УКРАЇНИ. МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННІ РЕСУРСИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. У який геологічний час сформувалася більша частина території України

а. докембрій

б. палеозой

в. мезозой

г. кайнозой

д. антропогеновий період

2. До географічної широти якого сучасного міста України наблизився «льодовиковий язык» під час Дніпровського зледеніння?

а. Херсон

б. Дніпро

в. Нова Каховка

г. Олешки

д. Запоріжжя

3. Укажіть товщину (км) земної кори у межах України:

а. 15 – 25

б. 25 – 40

в. 40 – 65

г. 65 – 85

д. 85 – 100

4. На яких переважних глибинах (км) знаходиться поверхня Мохо у межах України?

а. 15 – 25

б. 25 – 30

в. 65 – 85

г. 40 – 50

д. 85 – 100

5. У яку епоху горотворення остаточно сформувалися Карпатська і Кримська гірські споруди?

а. байкальська

б. каледонська

в. герцинська

г. мезозойська

д. альпійська

6. Яка тектонічна структура у межах України є частиною Середземноморського геосинклінального поясу?

- а. Український щит
- б. Скіфська плита
- в. Волино-Подільська плита
- г. Воронезька антекліза
- д. Ковельський виступ

7. Яка тектонічна структура у межах України є частиною Східноєвропейської платформи?

- а. Український щит
- б. Скіфська плита
- в. Кримська складчаста система
- г. Карпатська складчаста система
- д. Закарпатський прогин

8. Який науковець розробив теорію походження українських лесів?

- а. Гродзинський М.Д.
- б. Шищенко П.Г.
- в. Тутковський П.А.
- г. Вернадський В.І.
- д. Бондарчук В.Г.

9. Яка тектонічна зона Карпатської покривно-складчастої споруди є найбільшою?

- а. Чорногірська
- б. Скибова
- в. Рахівська
- г. Магурська
- д. Свидовецька

10. Укажіть середню абсолютну висоту (м) рівнинної частини України:

- а. -5
- б. 10 – 15
- в. 175
- г. 300 – 400
- д. 515

11. Назвіть найвищу точку на території України:

- а. Бребенескул
- б. Герлаховски-Штіт
- в. Роман-Кош
- г. Говерла

д. Берда

12. Назвіть найнижчу точку на території України:

- а. берег оз. Світязь
- б. Куяльницький лиман
- в. узбережжя Азовського моря
- г. узбережжя Чорного моря
- д. Берда

13. Яка висота (м) найвищої точки України?

- а. 1545
- б. 1863,1
- в. 2061
- г. 4806
- д. 8848

14. Яка висота (м) найвищої точки Кримських гір?

- а. 1545
- б. 1863,1
- в. 2061
- г. 4806
- д. 5033,8

15. Яка висота (м) найвищої точки рівнинної території України?

- а. 367,1
- б. 1863,1
- в. 2061
- г. 471
- д. 515,7

16. Назвіть найвищу точку рівнинної території України:

- а. Могила Мечетна
- б. Берда
- в. Високий Камінь
- г. Камула
- д. Вапнярка

17. Яка висота (м) найвищої точки Словечансько-Овруцького кряжу?

- а. 471
- б. 400
- в. 321,4
- г. 367,1
- д. 515,7

18. Назвіть найвищу вершину Кримських гір:

- а. Зейтин-Кош
- б. Кемаль-Егерек
- в. Роман-Кош
- г. Кемаль-Егерек
- д. Ай-Петрі

19. Яка висота над рівнем моря (м) найнижчої точки на території України?

- а. -1
- б. -2
- в. -3
- г. -4
- д. -5

20. До якої геоморфологічної області відносять Житомирську моренно-зандрову рівнину?

- а. Південно-Поліська область пластово-акумулятивних низовинних рівнин
- б. Придніпровська область пластово-акумулятивних низовинних рівнин
- в. Волино-Подільська область пластово-денудаційних височин і пластово-акумулятивних підвищених рівнин
- г. Придніпровсько-Приазовська область цокольних пластово-денудаційних височин і пластово-акумулятивних підвищених рівнин
- д. Донецька область цокольних пластово-денудаційних височин і пластово-акумулятивних підвищених рівнин

21. До якої геоморфологічної області відносять Бахмут-Торецьку пластово-денудаційну рівнину?

- а. Середньоросійська область пластово-акумулятивних підвищених рівнин
- б. Придніпровська область пластово-акумулятивних низовинних рівнин
- в. Волино-Подільська область пластово-денудаційних височин і пластово-акумулятивних підвищених рівнин
- г. Придніпровсько-Приазовська область цокольних пластово-денудаційних височин і пластово-акумулятивних підвищених рівнин
- д. Донецька область цокольних пластово-денудаційних височин і пластово-акумулятивних підвищених рівнин

22. Який із перерахованих басейнів покладів корисних копалин НЕ знаходиться на території України?

- а. Курська магнітна аномалія
- б. Львівсько-Волинський вугільний басейн
- в. Донецький вугільний басейн
- г. Підмосковний вугільний басейн.
- д. Криворізький залізорудний басейн

23. Яка нафтогазоносна провінція знаходиться поза межами Західноукраїнського регіону України?

- а. Волино-Подільська газонафтоносна провінція
- б. Передкарпатська нафтогазоносна провінція
- в. Карпатська складчаста нафтоносна область
- г. Закарпатська газонафтоносна область
- д. Південно-Кримська нафтогазоносна провінція

24. Де в Україні знаходиться «Музей кошового і декоративного каміння»?

- а. Київ
- б. Хорошів
- в. Донецьк
- г. Ужгород
- д. Сімферополь

25. Яке родовище корисних копалин є найбільшим в Україні з видобування графіту?

- а. Ново-Райське
- б. Нікопольське
- в. Заваллівське
- г. Великотокмацьке
- д. Бурштинське

26. Яке родовище корисних копалин в Україні спеціалізується на видобуванні ільменіту (титанової руди)?

- а. Іршанське
- б. Смілянське
- в. Північно-Казантипське
- г. Слов'янське
- д. Сагайдацьке

27. Яке родовище корисних копалин в Україні спеціалізується на видобуванні сірки?

- а. Троїцьке
- б. Смілянське
- в. Язівське
- г. Лесяківське
- д. Сергіївське

28. Яке родовище корисних копалин в Україні спеціалізується на видобуванні мармуру?

- а. Лизниківське
- б. Козіївське
- в. Коростишівське
- г. Гніванське
- д. Новоукраїнське

29. Яке родовище корисних копалин в Україні спеціалізується на видобуванні уранової руди?

- а. Ватутінське
- б. Смілянське
- в. Хмільницьке
- г. Леляківське
- д. Моршинське

30. Яке родовище корисних копалин в Україні спеціалізується на видобуванні мінеральних вод?

- а. Мічурінське
- б. Садове
- в. Братське
- г. Новокосянтинівське
- д. Миргородське

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між вершинами Українських Карпат і їх висотою (м):

1. Піп Іван Чорногорський	А)	1937,7
2. Піп Іван Мармароський	Б)	2061,0
3. Дземброня	В)	2016,4
4. Гутин Томнатик	Г)	2028,5
	Д)	1877,7

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між вершинами Кримських гір і їх висотою (м):

1. Еклізі-Бурун	А)	1537
2. Кемаль-Егерек	Б)	1527
3. Зейтін-Кош	В)	1540
4. Демір-Капу	Г)	1234,2
	Д)	1529

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між тектонічними структурами України і формами рельєфу:

1. Український щит	А)	Придніпровська низовина
2. Дніпровсько-Донецька западина	Б)	Донецький кряж
3. Донецька складчаста область	В)	Придніпровська височина
4. Волино-Подільська плита	Г)	Карпатські гори
	Д)	Подільська височина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між формами рельєфу України і тектонічними структурами:

1. Кримські гори	А)	Причорноморська западина
2. Українські Карпати	Б)	Кримська складчаста система
3. Причорноморська низовина	В)	Воронезька антекліза
4. Середньоруська височина	Г)	Скіфська плита
	Д)	Карпатська складчаста система

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між назвами корисних копалин України та родовищами їх видобутку:

1. природний газ	А)	Леляківське родовище
2. нафта	Б)	Бовтиське родовище
3. горючі сланці	В)	Великотокмацьке родовище
4. марганцеві руди	Г)	Дашавське родовище
	Д)	Артемівське родовище

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Назвіть тектонічні структури, які належать до Східноєвропейської платформи:

- а. Причорноморська западина
- б. Сімферопольсько-євпаторійське підняття
- в. Український щит
- г. Альминська западина
- д. Рахівський масив
- е. Добруджинський прогин
- ж. Волино-Подільська плита

7. Назвіть вершини Українських Карпат:

- а. Хом'як
- б. Петрос
- в. Герлаховський пік
- г. Ребра
- д. Казбек
- е. Монблан
- ж. Берда

8. Які з цих геоморфологічних підобластей належать до складу Карпатської гірської країни?

- а. Головне пасмо складчасто-брилового середньогір'я
- б. Керченська пластово-денудаційна низовинна рівнина
- в. Житомирська моренно-зандрова рівнина
- г. Донецька цокольна денудаційна височина
- д. Мармароське брилове середньогір'я
- е. Вигорлат-Гутинське вулканічне пасмо
- ж. Полонинсько-Чорногірське брилове середньогір'я

9. Які з цих родовищ знаходяться у межах Дніпровсько-Донецької нафтогазоносної області?

- а. Байрацьке
- б. Джанкойське
- в. Білозерське
- г. Радченківське
- д. Чивчинське
- е. Прилуцьке
- ж. Калуш-Гомінське

10. Назвіть печери, які знаходяться на території України:

- а. Мамонтова печера
- б. Окс-Бель-Ха
- в. Кизил-Коба

- г. Сталактитова печера
- д. Вітряна печера
- е. Озерна печера
- ж. Гуа-Печера Дабл-Рівер

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте вершини Українських Карпат від найнижчих до найвищих (м):

- а. Бребенескул
- б. Гора Петрос
- в. Гора Менчул
- г. Говерла
- д. Піп Іван Чорногірський

12. Розташуйте вершини Кримських гір від найвищих до найнижчих (м):

- а. Ай-Петрі
- б. Кемаль-Егерек
- в. Демір-Капу
- г. Зейтин-Кош
- д. Роман-Кош

13. Розташуйте печери України за зростанням довжини їх ходів (м):

- а. Оптимістична
- б. Джур-Джур
- в. Зміїна
- г. Мармурова
- д. Опільська

14. Розташуйте найвищі точки рівнинної України у порядку зростання їх абсолютних висот (м):

- а. Савур-Могила
- б. Бельмак-Могила
- в. Берда
- г. Камула
- д. Пивиха

15. Розташуйте геоморфологічні рівні платформної частини України від найнижчих до найвищих позначок абсолютних висот (м):

- а. Придніпровський
- б. Подільський
- в. Причорноморський
- г. Південно-Поліський
- д. Донецький

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, заповніть таблицю 1:

Таблиця 1

Гірські породи України на різних етапах розвитку Землі

Назва ери (групи)	Назва періоду (системи)	Індекс	Гірські породи
Кайнозойська	Неогенова	N ₂	
		N ₁	
	Палеогенова	P ₂₋₃	
		P ₁	
Мезозойська	Крейдова	K	
	Юрська	J	
	Тріасова	T	
Палеозойська	Пермська	P	
	Кам'яновугільна	C	
	Девонська	D	
	Силурійська	S	
	Ордовицька	O	
	Кембрійська	Є	
Докембрійська	Архей – протерозой	AR – PR	

2. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, заповніть таблицю 2:

Таблиця 2

Корисні копалини України на різних етапах розвитку Землі

Назва ери (групи)	Назва періоду (системи)	Тривалість, млн років	Етапи горо-творення	Корисні копалини
Кайнозойська	Четвертинний			
	Неогеновий			
	Палеогеновий			
Мезозойська	Крейдовий			
	Юрський			
	Тріасовий			
Палеозойська	Пермський			
	Кам'яновугільний			
	Девонський			
	Силурійський			
	Ордовицький			
	Кембрійський			
Докембрійська	Архей			
	Протерозой			

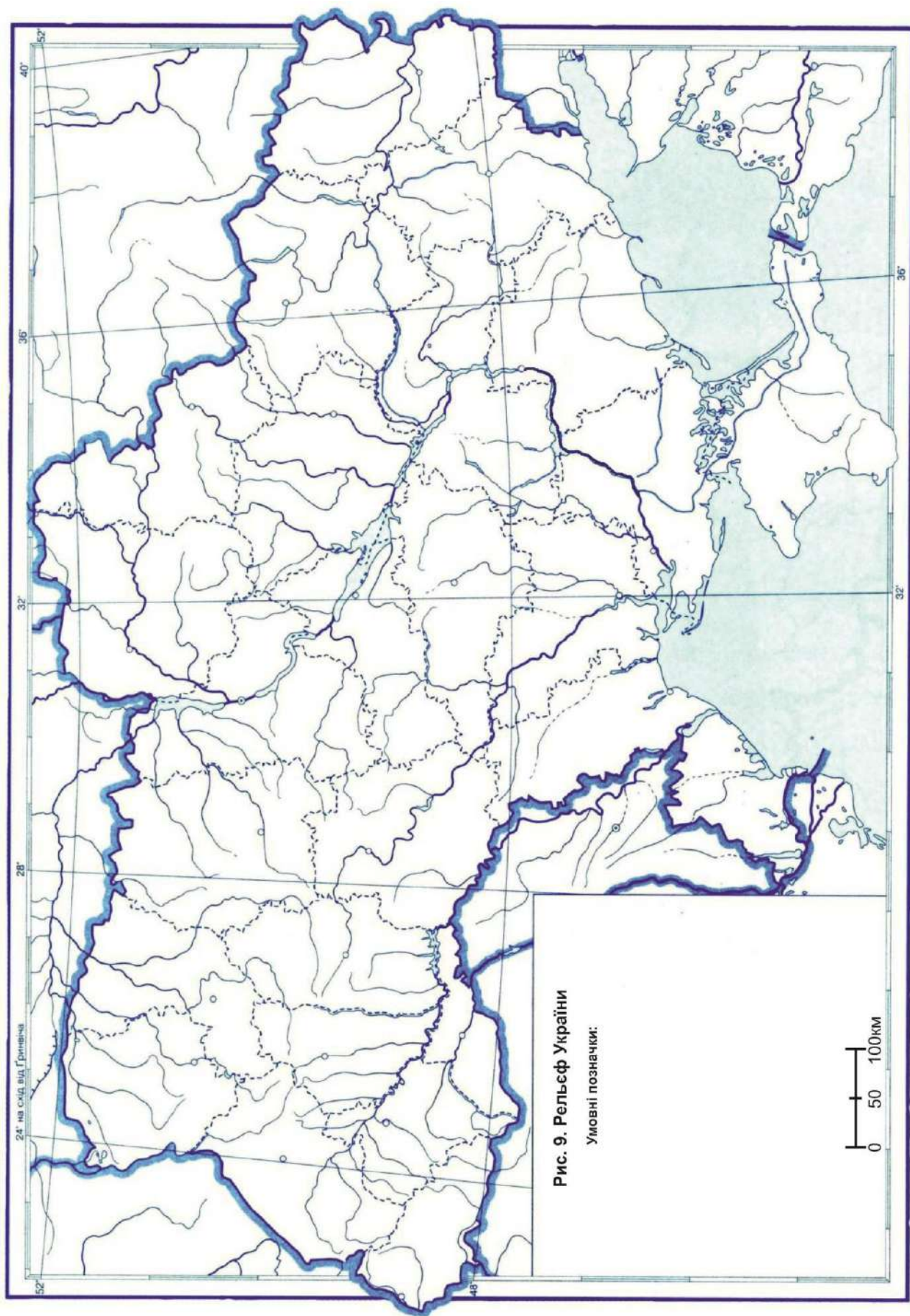
3. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, позначте на контурній карті (рис. 7) основні тектонічні структури України.
4. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, позначте на контурній карті (рис. 8) основні родовища корисних копалин України.
5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, позначте на контурній карті (рис. 9) такі орографічні одиниці:

Поліська низовина
 Волинське пасмо
 Словечансько-Овруцький кряж
 Середньоросійська височина
 Придніпровська низовина
 Придеснянська рівнина
 Полтавська рівнина
 Донецька височина
 Донецький кряж
 г. Могила Мечетна, 367 м
 Приазовська височина
 г. Бельмак-Могила, 324 м
 Причорноморська низовина
 Нижньодніпровські піски
 Приазовська низовина
 Тарханкутська височина
 Присиваська низовина
 Північнокримська низовина
 Керченська височина
 Подільська височина
 Волинська височина
 Повчанська височина
 Мізоцький кряж
 Кременецькі гори
 Вороняки
 г. Високий Камінь, 440 м
 Гологори
 г. Камула, 471 м
 Розточчя
 Товтри
 печера Оптимістична
 Передкарпатська височина
 Хотинська височина
 г. Берда, 515 м

Українські Карпати
 Скибові (Зовнішні) Карпати
 Східні Бескиди
 Горгани
 Покутсько-Буковинські Карпати
 Вододільно-Верховинські Карпати
 Вододільний хребет
 Внутрішні Карпати
 Полонинський хребет
 Чорногорський хребет
 г. Говерла, 2061 м
 г. Гутин Томнатик, 2035 м
 г. Петрос, 2020 м
 г. Піп-Іван Чорногірський, 2028 м
 г. Ребра, 2001 м
 Рахівсько-Чивчинський масив
 Рахівські гори
 г. Піп-Іван Мармароський, 1936 м
 Вулканічний хребет
 Верхньотисинська улоговина
 Закарпатська низовина
 Гірський Крим
 Зовнішнє пасмо гір
 Внутрішнє пасмо гір
 Головне пасмо
 Байдарська яйла
 Байдарські ворота
 Карабі-яйла
 Ай-Петринська яйла
 г. Ай-Петрі, 1234 м
 Ялтинська яйла
 Микитська яйла
 Бабуган-яйла
 г. Роман-Кош, 1545 м
 Ангарський перевал
 Чатирдаг
 г. Еклізі-Бурун, 1527 м
 Демерджі-яйла
 г. Демерджі, 1239 м

Тестові завдання до теми 3

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛІМАТУ УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. У якому кліматичному поясі знаходиться територія України?

- а. полярний
- б. субполярний
- в. помірний
- г. субтропічний
- д. тропічний

2. До якого типу кліматів за класифікацією Б.П. Алісова належить більша територія України?

- а. екваторіальний
- б. помірно континентальний
- в. субекваторіальний
- г. полярний
- д. субполярний

3. У якому місті України тривалість сонячного сяйва упродовж року (год/рік) є найбільшою?

- а. Київ
- б. Полтава
- в. Вінниця
- г. Херсон
- д. Сімферополь

4. Яка кліматична зона (за класифікацією кліматів В. Кеппена – Р. Гейгера) НЕ є характерною для України?

- а. зона континентального клімату
- б. зона помірного клімату
- в. зона вологого тропічного клімату
- г. зона сухого клімату
- д. зона полярного клімату

5. Який місяць року є найтеплішим на території України?

- а. січень
- б. березень
- в. липень
- г. вересень
- д. грудень

6. Який місяць року є найхолоднішим на території України?
- а. січень
 - б. березень
 - в. липень
 - г. вересень
 - д. грудень
7. Де на території України випадає найбільша кількість опадів?
- а. Каркінітська затока
 - б. гирло Дніпра
 - в. Українські Карпати
 - г. Лівобережне Полісся
 - д. Кримські гори
8. У якому місті України було зареєстровано максимальну температуру повітря +42,0 °С?
- а. Київ
 - б. Луганськ
 - в. Севастополь
 - г. Маріуполь
 - д. Одеса
9. Де на території України проявляється зона вологого субтропічного клімату (за класифікацією кліматів В. Кеппена – Р. Гейгера)?
- а. Південне узбережжя Криму
 - б. Поліська низовина
 - в. полонини Українських Карпат
 - г. узбережжя Шацьких озер
 - д. Придніпровська височина
10. Де на території України проявляється зона полярного клімату (за класифікацією кліматів В. Кеппена – Р. Гейгера)?
- а. узбережжя Азовського моря
 - б. Подільська височина
 - в. вершини Українських Карпат
 - г. узбережжя Чорного моря
 - д. Придніпровська низовина
11. Яка тривалість сонячного саява (год) упродовж року у Києві?
- а. 27
 - б. 108
 - в. 539
 - г. 1843
 - д. 2287

12. Яка тривалість сонячного саява (год) упродовж року в Асканії Новій?

- а. 125
- б. 200
- в. 539
- г. 1747
- д. 2293

13. Яка тривалість (год) сонячного саява у грудні в зоні мішаних хвойно-широколистих лісів?

- а. 15
- б. 20
- в. 30
- г. 45
- д. 65

14. Яка тривалість (год) сонячного саява у липні в лісостеповій зоні?

- а. 20 – 40
- б. 100 – 120
- в. 122 – 155
- г. 240 – 300
- д. 310 – 350

15. Яку кількість сумарної сонячної радіації (МДж/м²) отримує Україна у грудні?

- а. 60 – 100
- б. 185 – 195
- в. 250 – 420
- г. 1260 – 1500
- д. 1680 – 2100

16. Яка область атмосферного тиску впливає влітку та восени на погодні умови України?

- а. Сибірський антициклон
- б. Азорський максимум
- в. Алеутський мінімум
- г. Південнотихоокеанський максимум
- д. Гавайський антициклон

17. Яка область атмосферного тиску впливає взимку на погодні умови України?

- а. Центральнаазійський антициклон
- б. Азорський максимум
- в. Алеутський мінімум
- г. Південнотихоокеанський максимум
- д. Гавайський антициклон

18. Які значення середніх січневих температур характерні для більшої території України?

- а. 0 °С?
- б. +1 ... +2 °С?
- в. +2 ... +4 °С?
- г. -4 ... -6 °С?
- д. -10 ... -20 °С?

19. Які значення середніх липневих температур характерні степової зони України?

- а. 0 °С?
- б. +1 ... +2 °С?
- в. +2 ... +4 °С?
- г. +14 ... +16 °С?
- д. +21 ... +23 °С?

20. Яка існує закономірність у розподілі річних сум опадів на території України?

- а. зменшуються із сходу на захід
- б. збільшуються із заходу на південний схід
- в. зменшуються із заходу на південний схід
- г. зменшуються з півдня на північ
- д. закономірності не існує

21. Уздовж якої умовної лінії на території України проходить вісь Воейкова?

- а. Київ – Умань – Одеса
- б. Луганськ – Дніпро – Балта
- в. Ужгород – Черкаси – Луганськ
- г. Львів – Дніпро – Донецьк
- д. Луганськ – Черкаси – Білгород-Дністровський

22. Іменем якого відомого кліматолога була назва Центральна геофізична обсерваторія (м. Київ)?

- а. Авенаріус М.П.
- б. Кеппен П.І.
- в. Срезневський Б.І.
- г. Будико М.І.
- д. Алісов Б.П.

23. Як називається міжнародна угода, згідно якої Україна зобов'язується обмежити викиди парникових газів в атмосферу?

- а. Кіотський протокол
- б. Варшавський договір
- в. Стамбульська конвенція

- г. Гаазька конвенція
- д. Женевський протокол

24. Який з географічних чинників зумовлює континентальність клімату України?

- а. рівнинний рельєф
- б. гірський рельєф
- в. віддаленість від Атлантичного океану
- г. характер поверхні ґрунту
- д. розподіл водоймищ на суші

25. На якій вершині Українських Карпат знаходиться однойменна метеостанція?

- а. Говерла
- б. Гутин Томнатик
- в. Ай-Петрі
- г. Петрос
- д. Пожижевська

26. На якій вершині Українських Карпат знаходиться обсерваторія «Білий слон»?

- а. Маковиця
- б. Гутин Томнатик
- в. Піп Іван Чорногорський
- г. Петрос
- д. Піп Іван Мармароський

27. У якій кліматичній області (відповідно до генетичного кліматичного районування України) знаходиться м. Житомир?

- а. атлантично-континентальна область
- б. континентальна область
- в. область Гірського Криму
- г. область Південного берега Криму
- д. Житомирська область

28. У якій кліматичній підобласті (відповідно до генетичного кліматичного районування України) знаходиться м. Чоп?

- а. підобласть Українських Карпат
- б. рівнинна підобласть
- в. область Гірського Криму
- г. область Південного берега Криму
- д. Закарпатська підобласть

29. Як за класифікацією кліматів В. Кеппена – Р. Гейгера позначається клімат Києва?

- а. Am
- б. BWk
- в. Csc
- г. Dfb
- д. EF

30. Уздовж якої лінії градусної сітки проходить вісь Воейкова?

- а. паралель 50° пн.ш.
- б. паралель 50° пд.ш.
- в. меридіан 50° сх.д.
- г. меридіан 50° зх.д.
- д. немає правильної відповіді

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між буквеними позначками та назвами кліматичних зон на території України за класифікацією кліматів В. Кеппена – Р. Гейгера:

1. В	А) вологий тропічний клімат
2. С	Б) сухий клімат
3. D	В) полярний клімат
4. Е	Г) помірний клімат
	Д) континентальний клімат

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між локаціями в Україні та типами кліматів за класифікацією В. Кеппена – Р. Гейгера:

1. Херсон	А) вологий континентальний клімат із теплим літом
2. Севастополь	Б) клімат тундри
3. Київ	В) вологий субтропічний клімат
4. вершина Говерли	Г) морський клімат
	Д) холодний степовий клімат

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між містами України та буквеними позначками типів кліматів за класифікацією В. Кеппена – Р. Гейгера:

1. Львів	А) Bsk
2. Миколаїв	Б) Cfa
3. Сімферополь	В) Cfb
4. Феодосія	Г) Dfb
	Д) ET

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між типами повітряних мас над Україною та їх ознаками:

1. арктичні	А) суха морозна погода взимку і спека влітку
2. помірні континентальні	Б) різке підвищення температури і тривала посуха влітку
3. тропічні континентальні	В) стрімке похолодання та суха погода у будь-яку пору року
4. помірні морські	Г) відлига з туманами і мокрим снігом взимку та дощова погода влітку
	Д) поспійні зливи та грози у будь-яку пору року

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між порами року в Україні та середньодобовою температурою повітря:

1. весна	А) перехід від плюсових показників до 0° С
2. літо	Б) перехід через +15° С до плюсових показників
3. осінь	В) перехід від мінусових показників через 0° С до плюсових показників
4. зима	Г) стабілізація на рівні +30° С
	Д) перехід від 0° С до мінусових показників

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які типи кліматів є характерними для України за класифікацією В. Кеппена – Р. Гейгера?

- а. Dfb
- б. Af
- в. Dfa
- г. Am
- д. BWk
- е. EF
- ж. Dfc

7. Які міста України знаходяться у зоні впливу вологого континентального клімату з теплим літом (за класифікацією В. Кеппена – Р. Гейгера)?

- а. Львів
- б. Феодосія
- в. Київ
- г. Керч
- д. Ялта
- е. Харків
- ж. Сімферополь

8. Які міста України знаходяться у зоні впливу холодного семіаридного (степового) клімату (за класифікацією В. Кеппена – Р. Гейгера)?

- а. Київ
- б. Чернігів
- в. Одеса
- г. Ужгород
- д. Херсон
- е. Миколаїв
- ж. Луганськ

9. Для яких вершин України характерний клімат тундри (за класифікацією В. Кеппена – Р. Гейгера)?

- а. Бребенескул
- б. Піп Іван Чорногірський
- в. Берда
- г. Камула
- д. Говерла
- е. Високий Камінь
- ж. Бельмак-Могила

10. Які міста України знаходяться у континентальній кліматичній області (відповідно до генетичного кліматичного районування України)?

- а. Ужгород
- б. Івано-Франківськ

- в. Одеса
- г. Дніпро
- д. Луганськ
- е. Рівне
- ж. Суми

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте міста України у порядку збільшення тривалості сонячного сяйва (год/рік):

- а. Полтава
- б. Сімферополь
- в. Одеса
- г. Вінниця
- д. Ковель

12. Розташуйте міста України у порядку зменшення річної кількості опадів (мм/рік):

- а. Житомир
- б. Харків
- в. Дніпро
- г. Миколаїв
- д. Ужгород

13. Розташуйте міста України у порядку збільшення середніх багаторічних значень сумарної радіації (МДж/м²):

- а. Севастополь
- б. Черкаси
- в. Київ
- г. Шацьк
- д. Донецьк

14. Розташуйте географічні об'єкти на території України у порядку зростання континентальності клімату:

- а. Буцький каньйон
- б. острів Хортиця
- в. Шацькі озера
- г. Національний природний парк «Подільські Товтри»
- д. Історико-археологічний заповідник «Кам'яна Могила»

15. Розташуйте географічні об'єкти на території України у порядку зменшення тривалості літнього сезону:

- а. Немирівське городище
- б. Південний берег Криму
- в. Херсон
- г. Словечансько-Овруцький кряж
- д. Меджибіжський замок

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними Центральної геофізичної обсерваторії [33] (табл. 3), побудуйте кліматичну діаграму м. Києва (рис. 10):

Таблиця 3

Відхилення від норми середньої місячної температури повітря та місячної кількості опадів у Києві (за даними ЦГО)

Характеристика	норма	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
Середня місячна температура повітря (°C)	(1991 - 2020)	-3,2	-2,3	2,5	10,0	15,8	19,5	21,3	20,4	14,9	8,6	2,6	-1,8	9,0
	2024	-2,6	2,9	4,8	12,8	16,3	21,5	24,3	23,1	20,6	10,9	2,7	0,0	11,4
	відхилення	0,6	5,2	2,3	2,8	0,5	2,0	3,0	2,7	5,7	2,3	0,1	1,8	2,4
Місячна кількість опадів (мм)	норма (1991-2020)	37	39	40	42	65	74	68	56	58	46	46	47	618
	2024	48	48	55	78	15	135	52	24	21	63	51	52	642
	відхилення	11	9	15	36	-50	61	-16	-32	-37	17	5	5	24

t, °C													Опади, мм
40													100
30													80
20													60
10													40
0													20
-10													0
	С	Л	Б	К	Т	Ч	Л	С	В	Ж	Л	Г	

Рис. 10. Кліматична діаграма (м. Київ)

2. Використовуючи дані табл. 4, побудуйте розу вітрів для м. Житомира (рис. 11).

Таблиця 4

Повторюваність напрямів вітру та штилю у м. Житомир

Румби	Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ	Штиль
Повторюваність, %	9,3	7,7	8,7	13,5	12,8	11,5	18,9	17,6	11,0

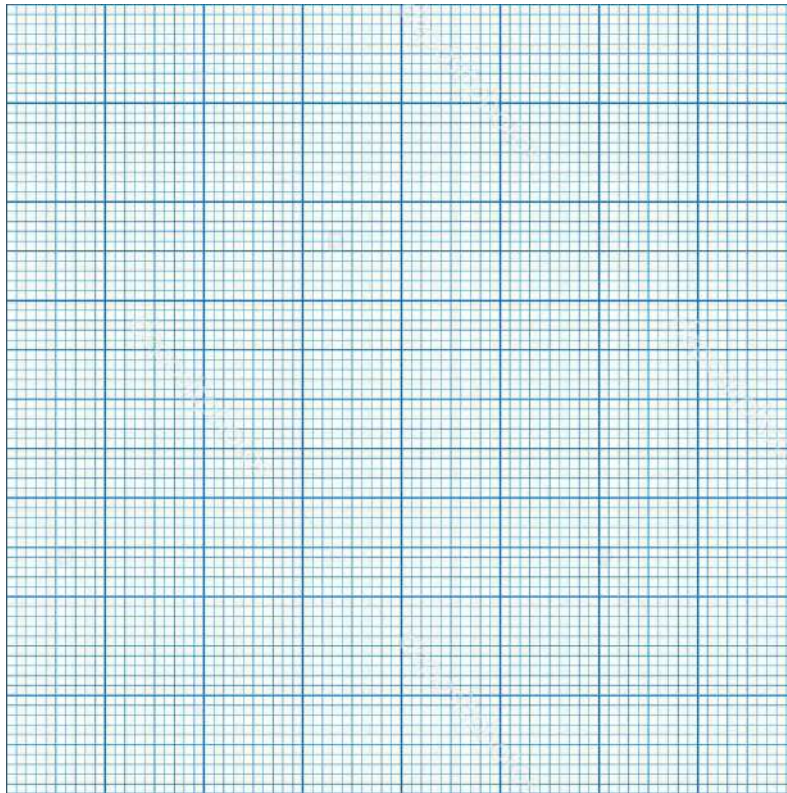
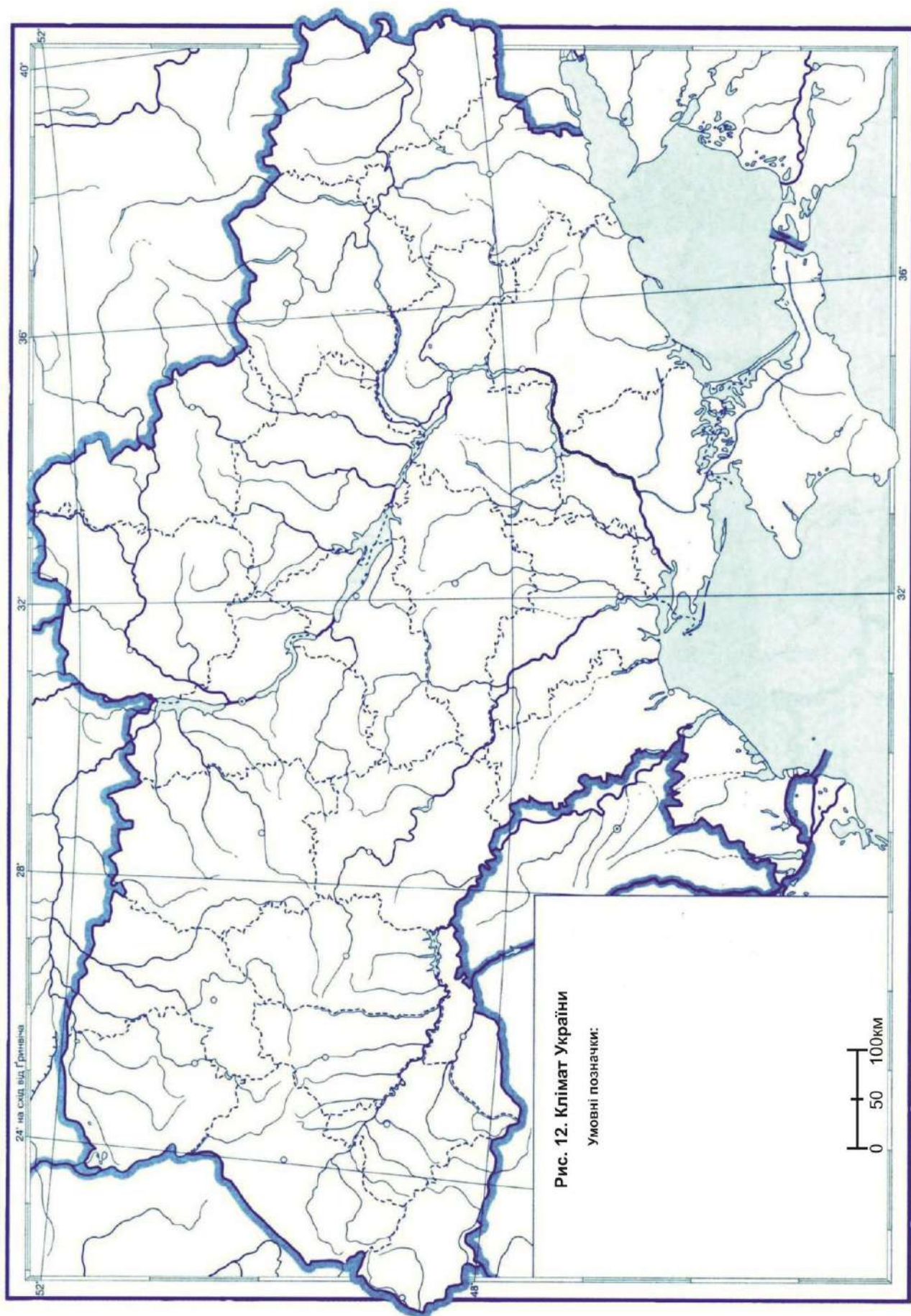

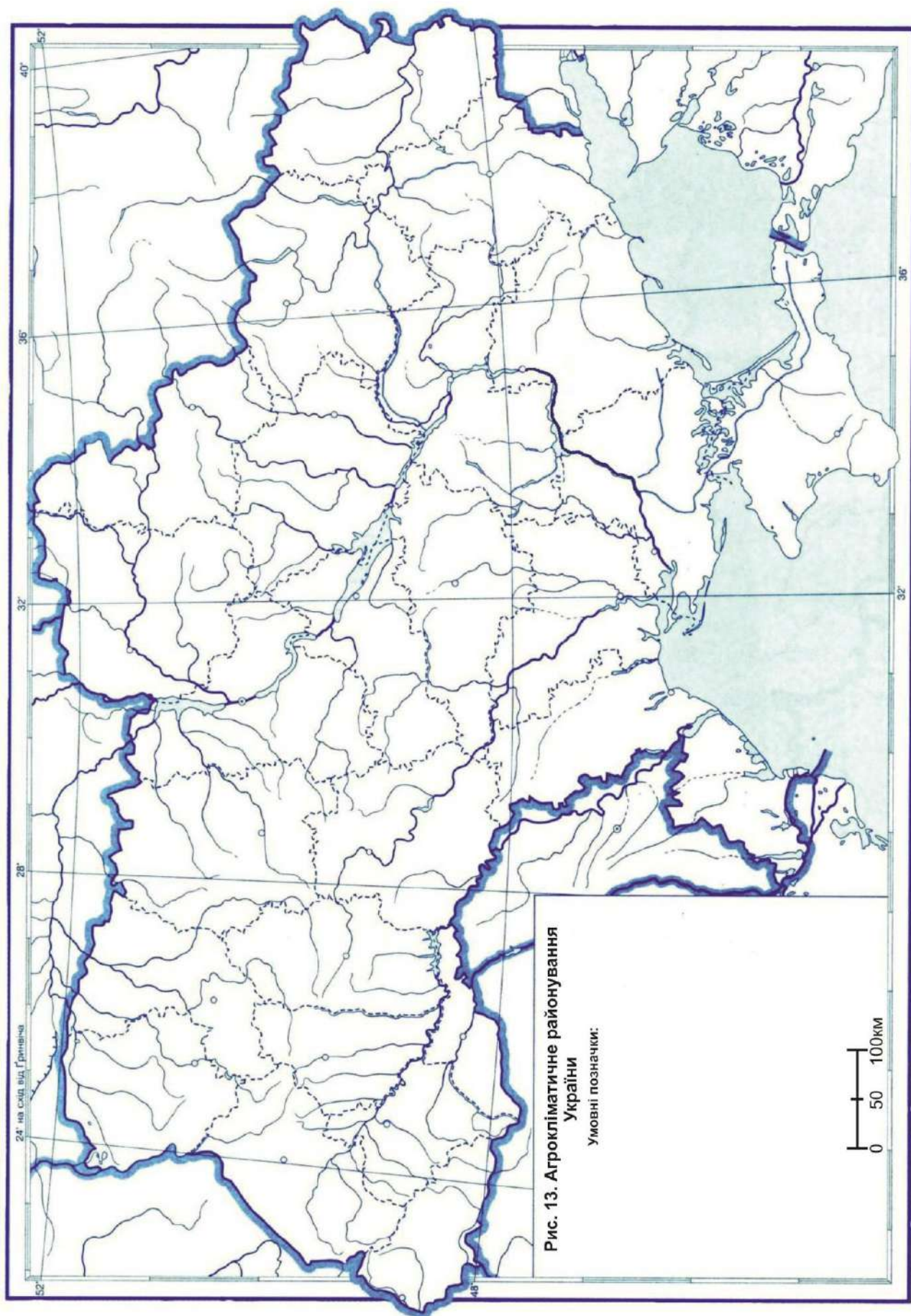
Рис. 11. Роза вітрів (м. Житомир)

3. Обчисліть різницю температури повітря та атмосферного тиску між підніжжям і вершиною г. Бребенескул. Якщо відомо, що біля її підніжжя температура повітря становить 21°C , а атмосферний тиск – 750 мм рт.ст.

4. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України ізотерми найтеплішого і найхолоднішого місяця, укажіть переважаючі напрями вітрів, позначте регіони з найбільшою та найменшою середньорічною кількістю опадів (рис. 12).

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту схему агрокліматичного районування України (рис. 13).

Тестові завдання до теми 4

МОРЯ, ВНУТРІШНІ ВОДИ ТА ЇХ РЕСУРСИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Яка максимальна глибина (м) Чорного моря?

- а. 8848
- б. 1025
- в. 2245
- г. 5121
- д. 11022

2. Назвіть затоку Азовського моря:

- а. Бердянська
- б. Перекопська
- в. Каркінітська
- г. Тендерівська
- д. Джарилгацька

3. Назвіть затоку Чорного моря:

- а. Таганрозька
- б. Ягорлицька
- в. Обіточна
- г. Темрюцька
- д. Казантипська

4. Яка максимальна глибина (м) Азовського моря?

- а. 14,5
- б. 1025
- в. 2245
- г. 5121
- д. 11022

5. Яка протока поєднує Чорне та Мармурове моря?

- а. Гібралтарська
- б. Дарданелли
- в. Істамбульська
- г. Панамський канал
- д. Суецький канал

6. Назвіть морську косу на чорноморському узбережжі:

- а. Кінбурнська

- б. Арабатська стрілка
- в. Бердянська
- г. Обитічна
- д. Федотова

7. Назвіть морську косу на Азовському узбережжі:

- а. Білі Кучугури
- б. Бирючий Острів
- в. Волоська
- г. Руська
- д. Ягорлицький Кут

8. Який з цих островів Чорного моря належить Україні?

- а. Свята Анастасія
- б. Кефкен
- в. Утриш
- г. Зміїний
- д. Святий Хома

9. Яка річка в Україні НЕ впадає у Чорне море?

- а. Дунай
- б. Дністер
- в. Дніпро
- г. Сіверський Донець
- д. Західний Буг

10. Яка річка належить до басейну Азовського моря?

- а. Кальміус
- б. Південний Буг
- в. Прип'ять
- г. Соб
- д. Мурафа

11. Яка довжина (км) річки Дніпро у межах України?

- а. 2201
- б. 1362
- в. 981
- г. 925
- д. 806

12. Яка площа (км²) басейну річки Дніпро у межах України?

- а. 504300
- б. 291400
- в. 72100
- г. 63700

д. 10000

13. Укажіть найдовшу річку України, басейн якої цілком лежить в її межах.

- а. Дніпро
- б. Дністер
- в. Південний Буг
- г. Сіверський Донець
- д. Дунай

14. Яка довжина (км) річки Дністер у межах України?

- а. 2201
- б. 1362
- в. 981
- г. 925
- д. 806

15. Яка річка є притокою Дністра?

- а. Інгул
- б. Жванчик
- в. Стугна
- г. Самара
- д. Тетерів

16. Яка річка є лівою притокою Дніпра?

- а. Інгулець
- б. Прип'ять
- в. Рось
- г. Трубіж
- д. Тясмин

17. Яке водосховище було збудоване у долині Південного Бугу?

- а. Щедрівське
- б. Каховське
- в. Кременчуцьке
- г. Денишівське
- д. Карлівське

18. До басейну якого океану належить річка Тетерів?

- а. Північний Льодовитий
- б. Південний
- в. Атлантичний
- г. Тихий
- д. Індійський

19. У долині якої річки знаходиться Ірдинське болото?

- а. Дніпро
- б. Дністер
- в. Південний Буг
- г. Сіверський Донець
- д. Дунай

20. Яка річка НЕ належить до річок басейну Причорномор'я?

- а. Великий Куяльник
- б. Когильник
- в. Мурашка
- г. Барабой
- д. Сарата

21. Яке озеро НЕ належить до групи Шацьких озер

- а. Пулемецьке
- б. Пісочне
- в. Луцимир
- г. Кримне
- д. Сиваш

22. Назвіть найбільше за площею озеро в Україні:

- а. Синевир
- б. Світязь
- в. Ялпуг
- г. Несамовите
- д. Гниле море

23. Яка глибина (м) найглибшого озера в Україні?

- а. 5
- б. 20
- в. 35
- г. 58,6
- д. 100

24. Назвіть найвисокогірніше озеро в Україні:

- а. Несамовите
- б. Холодне
- в. Бребенескул
- г. Пісочне
- д. Сиваш

25. Яку висоту над рівнем моря (м н.р.м.) займає найвисокогірніше озеро в Україні?

- а. 515
- б. 1000

- в. 1500
- г. 1801
- д. 2061

26. Запах якої хімічної сполуки є передумовою походження назви озера «Гниле море»?

- а. H_2S
- б. H_2SO_4
- в. H_3PO_4
- г. HNO_3
- д. H_2CO_3

27. Яке походження має улоговина озера Синевир?

- а. тектонічне
- б. льодовикове
- в. загатне
- г. карстове
- д. антропогенне

28. Як називаються річкові плавні Дніпра, які були затоплені в 1955 – 1957 рр. водами Каховського водосховища та «вивільнені» внаслідок підризу Каховської ГЕС у 2023 р.?

- а. Горішні Плавні
- б. Олешківські піски
- в. Горицька Стариця
- г. Лиман
- д. Великий Луг

29. Назвіть найглибше озеро Кримського півострова:

- а. Сасик
- б. Донузлав
- в. Великий Кипчак
- г. Аджиголь
- д. Кизил-Яр

30. Яке водосховище збудоване у долині Південного Бугу?

- а. Ладижинське
- б. Кременчуцьке
- в. Житомирське
- г. Іскрівське
- д. Оскільське

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між річками та водоймами, до яких вони впадають:

1. Південний Буг	А) Азовське море
2. Сіверський Донець	Б) Дністер
3. Мурафа	В) Дон
4. Прип'ять	Г) Чорне море
	Д) Дніпро

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між річками та річковими басейнами, до яких вони належать:

1. Західний Буг	А) Південний Буг
2. Інгул	Б) Дністер
3. Інгулець	В) Вісла
4. Айдар	Г) Дніпро
	Д) Дон

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між озерами та генезою їх улоговин:

1. Світязь	А) лиманне
2. Синевир	Б) карстове
3. Сасик	В) льодовикове
4. Несамовите	Г) тектонічне
	Д) загатне

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між водосховищами та долинами річок, у яких вони збудовані:

1. Печенізьке	А) Тетерів
2. Курахівське	Б) Сіверський Донець
3. Щедрівське	В) Дніпро
4. Житомирське	Г) Вовча
	Д) Південний Буг

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між болотами України та адміністративними областями, де вони знаходяться:

1. Ірдинське	А) Закарпатська обл.
2. Галове	Б) Чернігівська обл.
3. Чорне Багно	В) Черкаська обл.
4. Замглай	Г) Житомирська обл.
	Д) Одеська обл.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які з цих річок належать до басейну Чорного моря?

- а. Західний Буг
- б. Кальміус
- в. Молочна
- г. Тетерів
- д. Лядова
- е. Великий Куяльник
- ж. Обіточна

7. Які з цих річок належать до басейну Азовського моря?

- а. Дунай
- б. Міус
- в. Інгулець
- г. Салгир
- д. Прип'ять
- е. Самара
- ж. Берда

8. Які з цих лиманів знаходяться в акваторії Чорного моря?

- а. Бузько-Дніпровський
- б. Молочний
- в. Тилігульський
- г. Хаджибейський
- д. Утлюцький
- е. Болградський Сивашик
- ж. Єйський

9. Які з цих озер належать до групи Шацьких?

- а. Сасик
- б. Бребенескул
- в. Світязь
- г. Несамовите
- д. Голубі озера
- е. Пісочне
- ж. Луки

10. Які з цих озер знаходяться в Українських Карпатах?

- а. Ялпуг
- б. Люцимер
- в. Брескул
- г. Апшинець
- д. Ворожеска
- е. Сасик
- ж. Кугурлуй

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте водосховища Дніпра у напрямі від витoku до гирла:

- а. Кременцукьке
- б. Київське
- в. Запорізьке
- г. Каховське (зруйноване)
- д. Канівське

12. Розташуйте річки за протяжністю протікання (км) у межах України від найдовших до найкоротших:

- а. Дунай
- б. Дніпро
- в. Дністер
- г. Південний Буг
- д. Сіверський Донець

13. Розташуйте озера України у порядку збільшення їх площі (км²):

- а. Ялпуг
- б. Синевир
- в. Світязь
- г. Сасик-Сиваш
- д. Кагул

14. Розташуйте озера України у порядку збільшення їх висоти над рівнем моря (м н.р.м.):

- а. Жерепове
- б. Бребенескул
- в. Брескул
- г. Марічейка
- д. Нявчин Перстень

15. Розташуйте лимани на Чорноморському узбережжі, рухаючись із заходу на схід:

- а. Дністровський
- б. Хаджибейський
- в. Бузько-Дніпровський
- г. Будацький
- д. Куяльницький

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [9; 18] та інтернет-ресурсів, обчисліть падіння, похил, модуль стоку і коефіцієнт звивистості р. Південний Буг:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

2. Користуючись даними навчальної літератури [9; 18] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 5:

Таблица 5

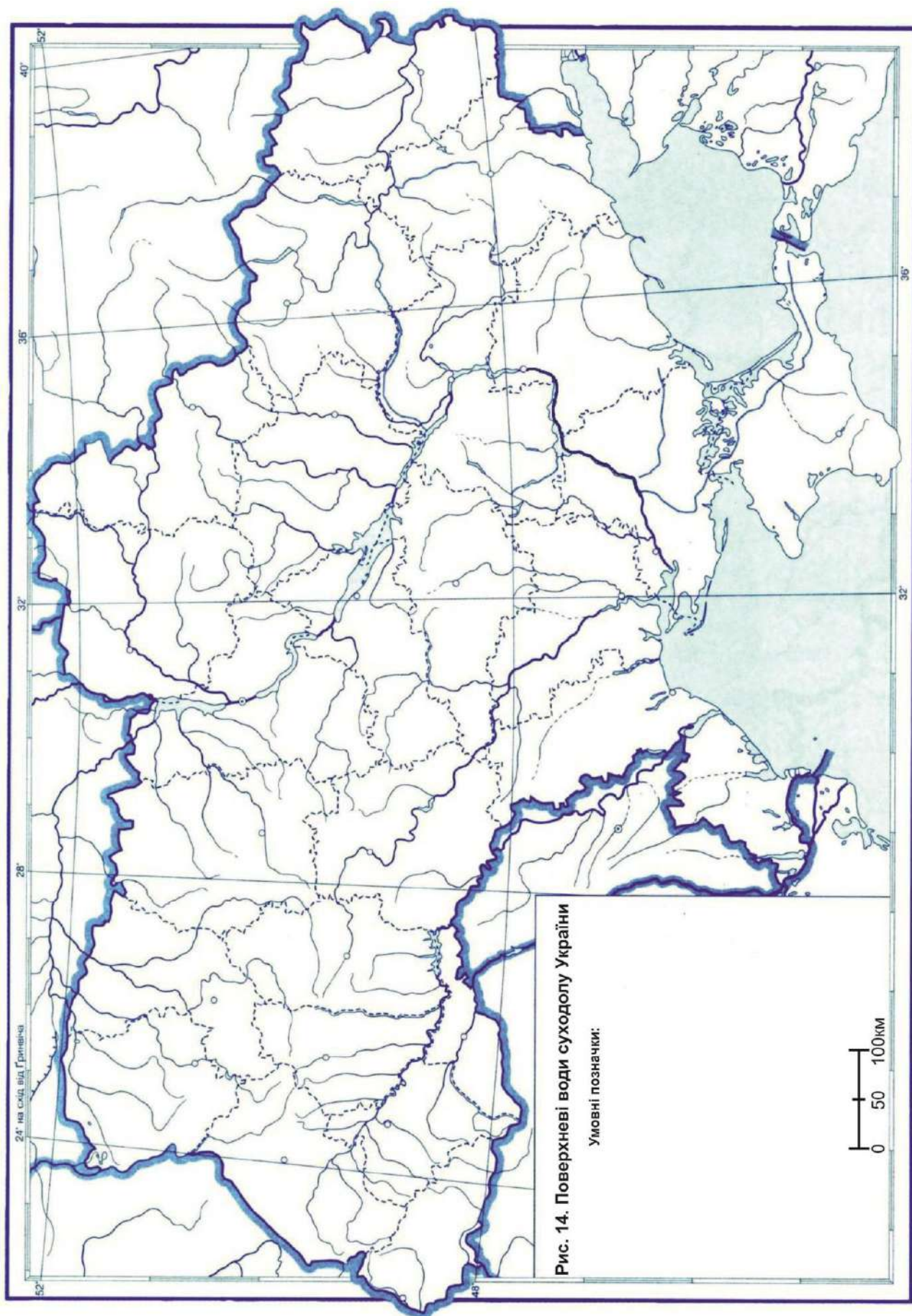
Морфометричні характеристики озера Світязь

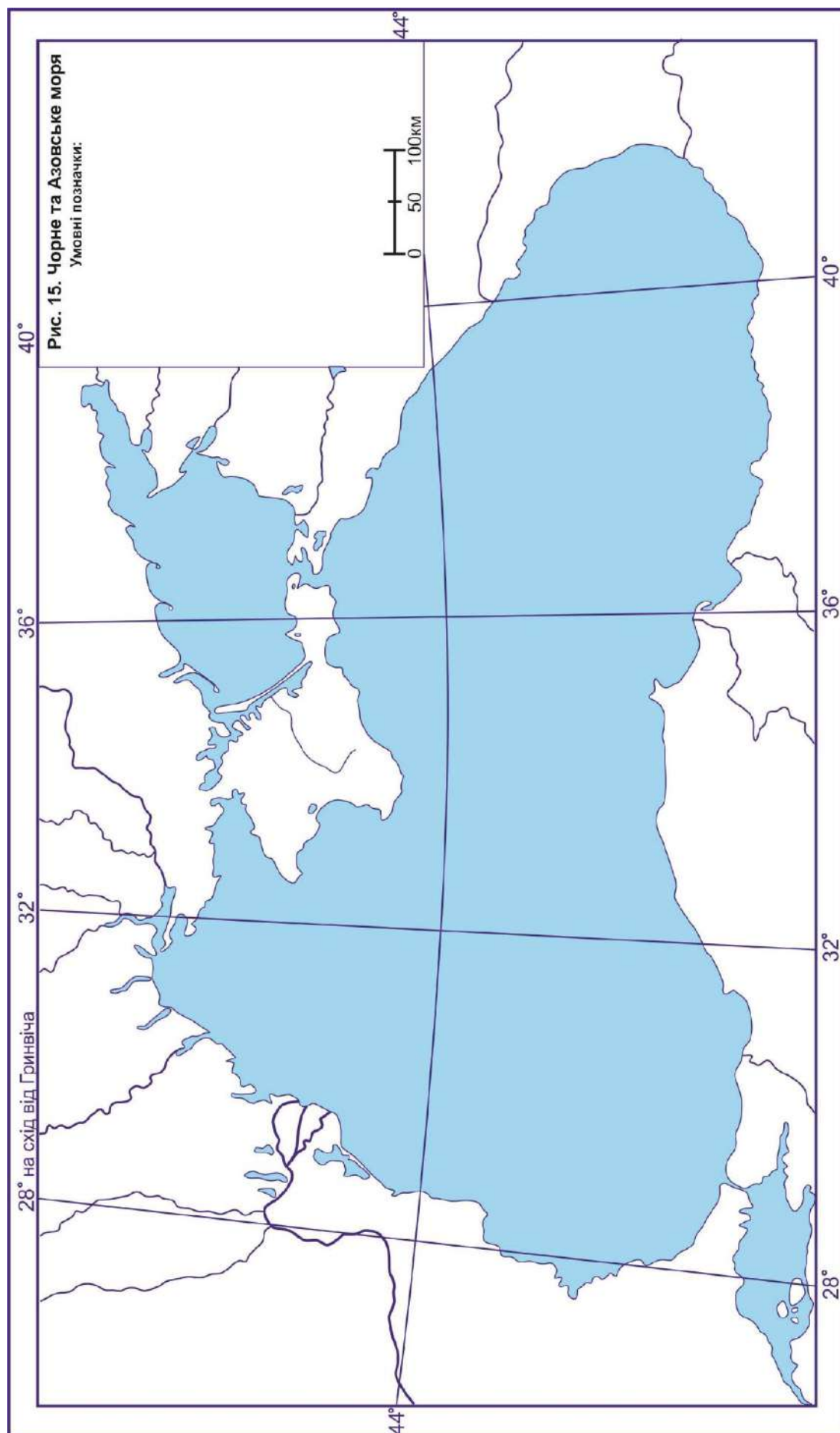
[illegible]

3. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України основні гідрографічні об'єкти (річки, озера, болота, магістральні канали, зрошувальні системи) та позначте контури річкових басейнів (рис. 14).

4. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України основні течії, затоки, протоки, бухти, лимани Чорного та Азовського морів (рис. 15).

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України поширення запасів підземних вод (рис. 16).

Тестові завдання до теми 5
ГРУНТОВО-РОСЛИННИЙ ПОКРИВ І ТВАРИННИЙ СВІТ УКРАЇНИ
Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Яка лісистість (%) території України?

- а. 100
- б. 80
- в. 60
- г. 40
- д. 15,9

2. Назвіть загальну площу (млн га) лісів України:

- а. 10,4
- б. 140
- в. 510
- г. 603,7
- д. 360

3. Який вид ялини займає найбільші площі в Українських Карпатах?

- а. ялина гірська
- б. ялина європейська
- в. ялина сибірська
- г. ялина колюча
- д. ялиця біла

4. Назвіть одну з головних лісоутворюючих порід у Кримських горах:

- а. ясен високий
- б. клен остролистий
- в. яблуня лісова
- г. береза бородавчаста
- д. бук таврійський

5. Який вид сосни найбільш поширений на території України?

- а. жереп
- б. сосна кримська
- в. сосна звичайна
- г. сосна гірська
- д. сосна Станкевича

6. Як називаються ялинові ліси в Україні?

- а. діброви
- б. бори
- в. бучини
- г. вільшняки
- д. рамені

7. Як називаються грабово-дубові ліси в Україні?

- а. березняки
- б. ольси
- в. сельваси
- г. груди
- д. субори

8. У межах якого геоботанічного округу знаходиться м. Житомир?

- а. Центральнополіський дубових, дубово-соснових, дубово-грабових і соснових лісів
- б. Київськополіський дубово-соснових лісів
- в. Східнополіський дубово-соснових, дубово-грабових і соснових лісів
- г. Полісько-Придніпровський соснових, дубово-соснових лісів, евтрофних боліт та заплавлених луків
- д. Західнополіський соснових, дубово-соснових лісів, евтрофних боліт

9. У межах якої геоботанічної провінції знаходиться м. Київ?

- а. Центральноевропейська широколистолиста
- б. Східноевропейська широколистолиста
- в. Понтична степова
- г. Евксинська
- д. Східноевропейська лісостепова

10. Укажіть лінію обмеження суцільного ареала граба звичайного в Україні:

- а. Подільськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Вовчанськ
- б. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- в. Ананьїв – Знаменка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм
- г. Первомайськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Чугуїв
- д. Луцьк – Житомир – Київ – Чернігів

11. Який вид тварин мешкав на території України та вимер у неогені?

- а. гієна плямиста
- б. мамут
- в. ведмідь печерний
- г. трипалий кінь
- д. лев печерний

12. Який вид тварин мешкав на території України та вимер в антропогені?

- а. макак
- б. олень велетенський
- в. гіпаріон
- г. хілотерій
- д. самотерій

13. Який вид диких коней мешкав на території України до 1918 р.?

- а. зебра бурчеллова
- б. тарпан
- в. кіанг
- г. віслик
- д. кулан

14. Який вид змій, які мешкають в Україні, є неотруйним?

- а. гадюка степова
- б. гадюка звичайна
- в. гадюка Нікольського
- г. гадюка Ренарда
- д. полоз жовточеревий

15. Який вид риб був акліматизований в Україні з 1953 р. і тепер зустрічається майже у всіх водоймах?

- а. щука звичайна
- б. карась сріблястий
- в. амур білий
- г. сом європейський
- д. окунь звичайний

16. Який отруйний вид земноводних мешкає у лісах Українських Карпат

- а. тритон звичайний
- б. жаба гостроморда
- в. жаба озерна
- г. саламандра вогняна
- д. жаба ставкова

17. Який вид пеліканів зустрічається в Україні?

- а. пелікан австралійський
- б. пелікан кучерявий
- в. пелікан рогодзьобий
- г. пелікан бурий
- д. пелікан сірий

18. У межах якого зоогеографічного району знаходиться м. Житомир?

- а. Західний
- б. Центральний
- в. Східний
- г. Малополіський
- д. Південнобузько-Дніпровський

19. У межах якого зоогеографічного району знаходиться м. Київ?

- а. Західний

- б. Центральний
- в. Східний
- г. Дніпровсько-Деснянський
- д. Дністровсько-Дніпровський

20. Для якого зоогеографічного району характерні такі тварини, як баклан великий, велика біла чапля, лебідь-шипун, мартин чорноголовий, реготун чорноголовий, морський голубок?

- а. Передкарпатський
- б. Приазовський
- в. Малополіський
- г. Східний
- д. Подільсько-Придністровський

21. Якому географічному закону підпорядковується розподіл ґрунтів на рівнинній території України?

- а. закон широтної зональності
- б. закон висотної поясності
- в. закон територіальної структури Йоганна фон Тьонена
- г. закон нестрогого поділу територіальних систем на субсистеми
- д. закон ґраток Вальтера Кристаллера

22. Де на території України у розподілі ґрунтів проявляється висотна поясність?

- а. долина Дніпра
- б. степовий Крим
- в. Українські Карпати
- г. Соловечансько-Овруцький кряж
- д. Поліська низовина

23. У яких ґрунтах відбувався процес вторинного збагачення гумусом?

- а. чорноземи типові
- б. чорноземи реградовані
- в. сірі лісові
- г. дерново-підзолисті
- д. каштанові солонцюваті

24. Який переважний тип ґрунтів сформувався під мішаними лісами Українського Полісся?

- а. дерново-підзолисті
- б. сірі лісові
- в. чорноземи типові
- г. буроземи
- д. солонці

25. Який переважний тип ґрунтів сформувався у лісостепу України?

- а. дерново-підзолисті
- б. сірі лісові
- в. чорноземи типові
- г. солоді
- д. каштанові

26. Який переважний тип ґрунтів сформувався у північному степу України?

- а. торфовища
- б. сірі лісові
- в. чорноземи звичайні
- г. буроземи
- д. каштанові

27. Який переважний тип ґрунтів сформувався у горах України?

- а. дерново-підзолисті
- б. сірі лісові
- в. чорноземи типові
- г. буроземи
- д. лучні

28. Який переважний тип ґрунтів сформувався у степах Приазов'я та Причорномор'я України?

- а. болотні
- б. сірі лісові
- в. чорноземи звичайні
- г. буроземи
- д. каштанові

29. У якій ґрунтово-географічній області знаходиться м. Житомир?

- а. Центральна тайгово-лісова область бореального поясу
- б. Центральна лісостепова та степова область суббореального поясу
- в. Західна буроземно-лісова область суббореального поясу
- г. Південнобережна кримська ксерофітно-лісова область субтропічного помірного теплого поясу
- д. Карпатська гірська провінція

30. У якій ґрунтово-географічній області знаходиться м. Одеса?

- а. Центральна тайгово-лісова область бореального поясу
- б. Центральна лісостепова та степова область суббореального поясу
- в. Західна буроземно-лісова область суббореального поясу
- г. Південнобережна кримська ксерофітно-лісова область субтропічного помірного теплого поясу
- д. Кримська гірська провінція

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між деревами і видами лісів, які вони формують:

1. сосна звичайна	А) бучина
2. бук лісовий	Б) березняк
3. дуб звичайний	В) бір
4. береза бородавчаста	Г) груда
	Д) діброва

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між рослинами та їх ареалами:

1. смерека	А) північний степ України
2. ковила українська	Б) Українське Полісся
3. росичка круглолиста	В) степовий Крим
4. водяний горіх	Г) Південний Буг
	Д) Українські Карпати

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між ґрунтами і територіями, де вони поширені:

1. дерново-підзолисті	А) північ лісостепу
2. чорноземи опідзолені	Б) Причорноморська низовина
3. каштанові	В) Південний берег Криму
4. червоно-бурі	Г) Прикарпаття
	Д) заплави річкових долин

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між ґрунтами і територіями в Українських Карпатах, де вони поширені:

1. бурі лісові	А) ялиново-букові ліси на схилах
2. буроземно-підзолисті	Б) гірські хребти
3. гірсько-лучні	В) субальпійські луки
4. буроземи типові	Г) південно-західні передгір'я
	Д) Закарпатська низовина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між тваринами та їх ареалами:

1. бурий ведмідь	А) південний степ України
2. дрохва євразійська	Б) Українське Полісся
3. пелікан рожевий	В) дельта Дунаю
4. зубр	Г) Кримські гори
	Д) Українські Карпати

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які типи ґрунтів характерні для степів України?

- а. дерново-підзолисті
- б. сірі лісові
- в. чорноземи південні
- г. чорноземи звичайні
- д. каштанові
- е. болотні
- ж. лучні

7. Які типи ґрунтів характерні для гір України?

- а. коричневі
- б. сірі лісові
- в. буроземи
- г. солонці
- д. солоді
- е. болотні
- ж. гірсько-лучні

8. Які з цих рослин зростають переважно у заплавах річкових долин України?

- а. вільха чорна
- б. сосна звичайна
- в. калюжниця болотна
- г. осока пухирчаста
- д. очиток їдкий
- е. копитняк європейський
- ж. омела біла

9. Які з цих рослин зростають переважно у мішаних лісах України?

- а. бук лісовий
- б. сосна звичайна
- в. клен сріблястий
- г. дуб звичайний
- д. граб звичайний
- е. тис ягідний
- ж. маслинка вузьколиста

10. Які з цих тварин мешкають у водах Чорного та Азовського морів?

- а. оселедець керченський
- б. карась золотистий
- в. камбала європейська
- г. жаба озерна
- д. в'юн звичайний
- е. катран
- ж. рак вузьколапий

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте типи ґрунтів у порядку їх поширення з півночі на південь України:

- а. каштанові
- б. сірі лісові
- в. чорноземи типові
- г. дерново-підзолисті
- д. чорноземи південні

12. Розташуйте типи ґрунтів у порядку їх поширення з півдня на північ України:

- а. чорноземи звичайні
- б. солоді
- в. чорноземи опідзолені
- г. дерново-карбонатні
- д. чорноземи реградовні

13. Розташуйте рослини у порядку їх розташування за ярусами в лісі від найнижчих до найвищих:

- а. дуб звичайний
- б. орляк звичайний
- в. крушина ламка
- г. сосна звичайна
- д. копитняк європейський

14. Розташуйте тварини у порядку їх поширення на території України з півдня на північ:

- а. зубр
- б. краб кам'яний
- в. гадюка степова
- г. муфлон європейський
- д. ведмідь бурий

15. Розташуйте тварин, які колись мешкали на території України, у порядку їх зникнення:

- а. кулан
- б. тур
- в. росомаха
- г. хілотерій
- д. ведмідь печерний

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Назвіть рослини, які зображені на рис. 17 – 20. Укажіть регіони України, де вони найбільш поширені:

Рис. 17.

Рис. 18.

Рис. 19.

Рис. 20.

2. Назвіть тварини, які зображені на рис. 21 – 24. Укажіть регіони України, де вони найбільш поширені:

Рис. 21.

Рис. 22.

Рис. 23.

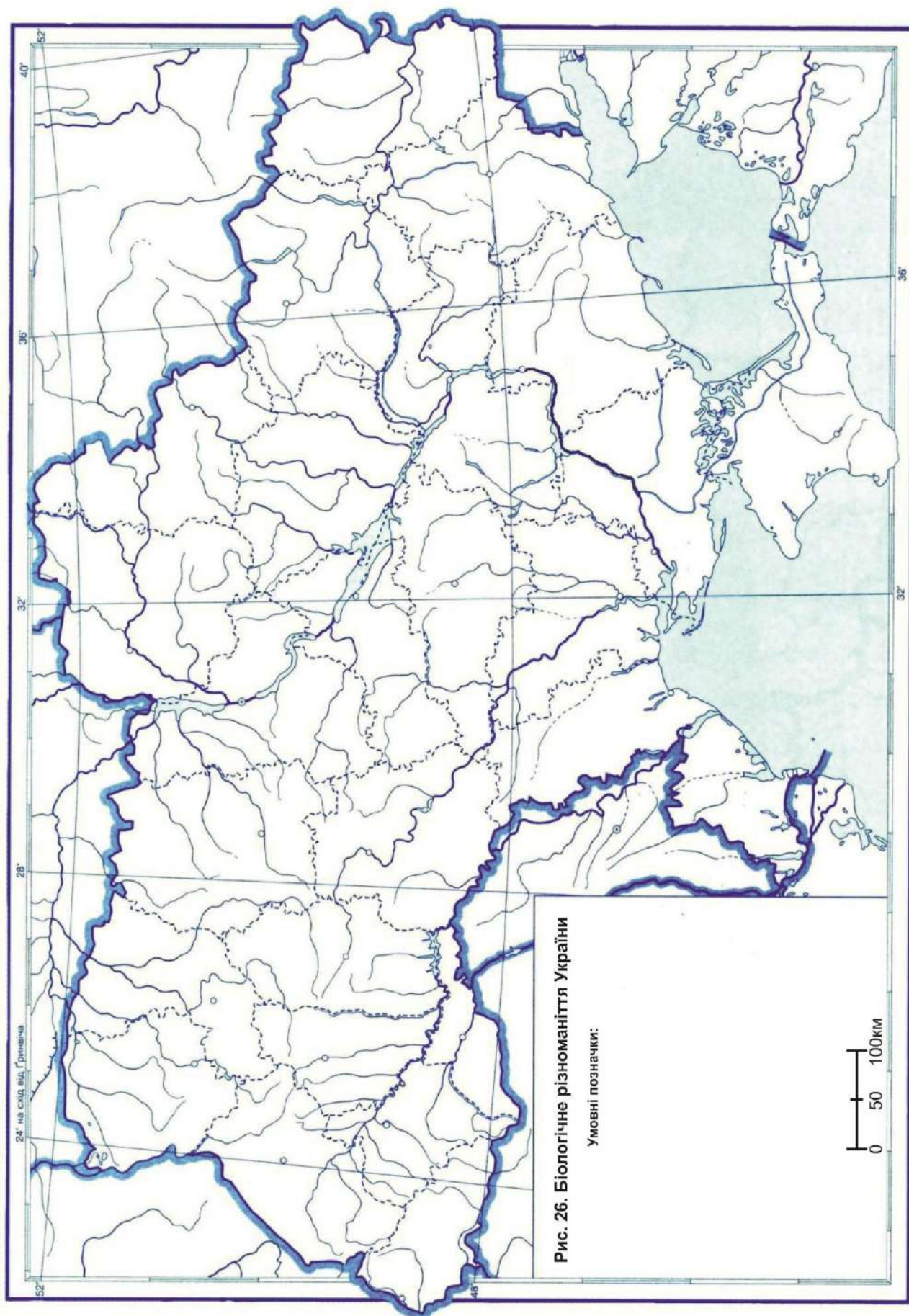
Рис. 24.

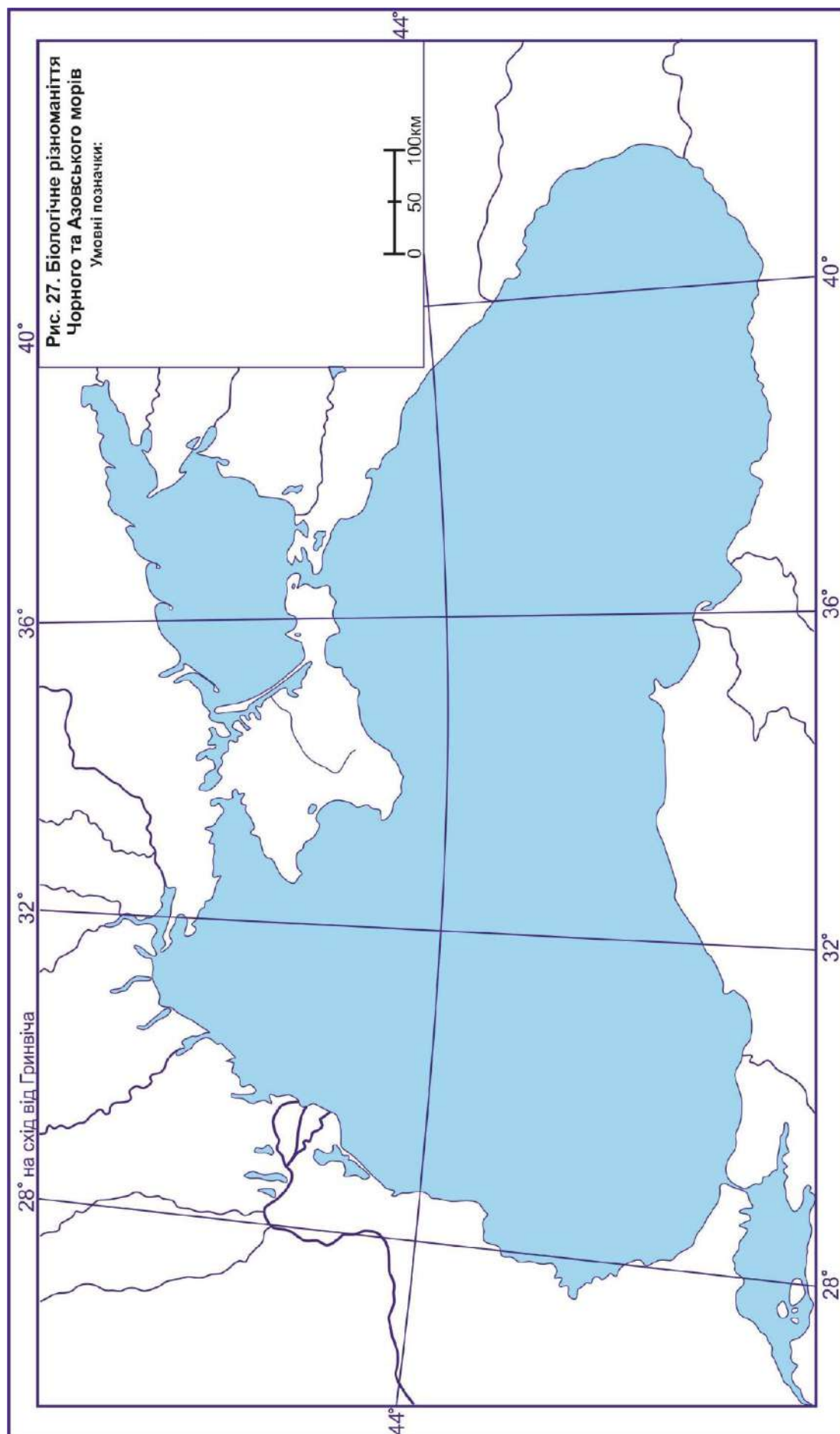
3. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту найбільш поширені типи ґрунтів України (рис. 25).

4. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України ареали лісів, степів та луків (способом якісного фону) і місця поширення найбільш типових тварин (способом значків) (рис. 26).

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту місця найбільш поширених рослин і тварин Чорного та Азовського морів (способом значків) (рис. 27).

Тестові завдання до теми 6

РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ГЕОЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ. ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. До виникнення якої геоекологічної проблеми України призводять надмірні викиди продуктів виробництва підприємствами хімічної промисловості у річки?
 - а. забруднення ґрунтів
 - б. загазованість повітря
 - в. забруднення водойм
 - г. накопичення побутових відходів
 - д. втрата біорізноманіття
2. На території якої адміністративної області України найчастіше можуть виникати смерчі?
 - а. Одеська
 - б. Сумська
 - в. Рівненська
 - г. Чернігівська
 - д. Закарпатська
3. Назвіть метал, який виділяється під час згоряння автомобільного пального, і є одним з основних забруднювачів атмосферного повітря:
 - а. озон
 - б. окис вуглецю
 - в. свинець
 - г. діоксид азоту
 - д. діоксид сірки
4. У долині якої річки 26.04.1986 р. сталася Чорнобильська катастрофа?
 - а. Тетерів
 - б. Південний Буг
 - в. Десна
 - г. Прип'ять
 - д. Самара
5. До виникнення якої геоекологічної проблеми України призводять надмірні викиди продуктів виробництва підприємствами металургії у повітря?
 - а. забруднення ґрунтів
 - б. загазованість атмосфери

- в. забруднення водою
- г. накопичення побутових відходів
- д. втрата біорізноманіття

6. На території якої адміністративної області України можуть виникати селі?

- а. Миколаївська
- б. Дніпропетровська
- в. Житомирська
- г. Запорізька
- д. Івано-Франківська

7. У якій частині України суховії виникають частіше?

- а. північ
- б. південь
- в. захід
- г. схід
- д. центр

8. До виникнення якої геоекологічної проблеми України призводять вирубування лісів для підприємств деревообробної промисловості?

- а. забруднення ґрунтів
- б. загазованість повітря
- в. забруднення водою
- г. накопичення побутових відходів
- д. втрата біорізноманіття

9. На території якої адміністративної області України найбільше виражені процеси заболочування?

- а. Вінницька
- б. Волинська
- в. Дніпропетровська
- г. Донецька
- д. Запорізька

10. У межах якого географічного об'єкту України можуть виникати снігові лавини?

- а. дельта Дунаю
- б. Чорногора
- в. Хаджибейський лиман
- г. Словечансько-Овруцький кряж
- д. Подільська височина

11. У якому населеному пункті України 06.08.2013 р. трапилася аварія на підприємстві хімічної промисловості, унаслідок якої відбувся значний викид аміаку?

- а. Умань Черкаська обл.
- б. Гайсин Вінницька обл.
- в. Горлівка Донецька обл.
- г. Звягель Житомирська обл.
- д. Одеса

12. У якому населеному пункті України 13.03.1961 р. трапився значний селевий потік, унаслідок якого загинуло близько 1500 осіб?

- а. Київ
- б. Ужгород
- в. Івано-Франківськ
- г. Львів
- д. Тернопіль

13. У якому населеному пункті України 16.07.2007 р. трапилася техногенна аварія на залізниці, унаслідок якої відбувся витік жовтого фосфору?

- а. Жмеринка Вінницька обл.
- б. Гайворон Кіровоградська обл.
- в. Чоп Закарпатська обл.
- г. Ожидів Львівська обл.
- д. Донецьк

14. У якому населеному пункті 28.05.2016 р. трапилася значна пожежа на сміттєзвалищі, яка стала результатом неконтрольованого накопичення побутових відходів зі Львова?

- а. Дрогобич
- б. Великі Грибовичі
- в. Яворів
- г. Самбір
- д. Золочів

15. На території якої адміністративної області України 13–18.12.2017 р. трапилася значна повінь унаслідок різкого підняття води у річках?

- а. Житомирська
- б. Закарпатська
- в. Донецька
- г. Київська
- д. Харківська

16. Який сучасний об'єкт природно-заповідного фонду (ПЗФ) України був заснований Ф. Фальц-Фейном у 1898 р.?

- а. Медобори
- б. Святі Гори
- в. Асканія-Нова
- г. Кримський

д. Казантипський

17. На території якого сучасного об'єкту ПЗФ України охороняється колишній бар'єрний риф, що сформувався у водоймах тортонського та сарматського віків?

- а. Дунайський
- б. Шацький
- в. Чорноморський
- г. Подільські Товтри
- д. Український степовий

18. На території якого сучасного об'єкту ПЗФ України охороняються ділянки дикої природи з буковими пралісами?

- а. Карпатський
- б. Чорнобильський
- в. Азово-Сиваський
- г. Український степовий
- д. Бузький Гард

19. Гребля якої української ГЕС була підірвана російськими військами 06.06.2023 р., що призвело до техногенної катастрофи у пониззі Дніпра?

- а. Київська
- б. Дніпровська
- в. Каховська
- г. Кременчуцька
- д. Канівська

20. У якому населеному пункті 22.12.2010 р. утворився провал 3000 м³ на місці шахти з видобування солі?

- а. Бахмут Донецька обл.
- б. Іршанськ Житомирська обл.
- в. Соледар Донецька обл.
- г. Завалля Кіровоградська обл.
- д. Солотвино Закарпатська обл.

21. До якого типу об'єктів ПЗФ України зараз належить «Асканія Нова»?

- а. природний заповідник
- б. біосферний заповідник
- в. національний природний парк
- г. регіональний ландшафтний парк
- д. заказник

22. До якого типу об'єктів ПЗФ України зараз належать Шацькі озера?

- а. природний заповідник
- б. біосферний заповідник
- в. національний природний парк

- г. регіональний ландшафтний парк
- д. заказник

23. До якого типу об'єктів ПЗФ України зараз належать «Горгани»?

- а. природний заповідник
- б. біосферний заповідник
- в. національний природний парк
- г. регіональний ландшафтний парк
- д. заказник

24. До якого типу об'єктів ПЗФ України зараз належить «Гранітно-степове Побужжя»

- а. природний заповідник
- б. біосферний заповідник
- в. національний природний парк
- г. регіональний ландшафтний парк
- д. заказник

25. До якого типу об'єктів ПЗФ України зараз належить «Холодний Яр»

- а. природний заповідник
- б. біосферний заповідник
- в. національний природний парк
- г. регіональний ландшафтний парк
- д. заказник

26. На території якого адміністративного утворення України знаходиться об'єкт ПЗФ «Білобережжя Святослава»?

- а. Миколаївська
- б. Одеська
- в. Херсонська
- г. АР Крим
- д. Запорізька

27. На території якої адміністративної області України знаходиться об'єкт ПЗФ «Бойківщина»?

- а. Закарпатська
- б. Львівська
- в. Івано-Франківська
- г. Тернопільська
- д. Волинська

28. На території якого адміністративного утворення України знаходиться об'єкт ПЗФ «Великий Луг»?

- а. Миколаївська
- б. Одеська

- в. Херсонська
- г. АР Крим
- д. Запорізька

29. На території якої адміністративної області України знаходиться об'єкт ПЗФ «Древлянський природний заповідник»?

- а. Волинська
- б. Рівненська
- в. Житомирська
- г. Київська
- д. Чернігівська

30. На території якої адміністративної області України знаходиться об'єкт ПЗФ «Медобори» ?

- а. Хмельницька
- б. Львівська
- в. Івано-Франківська
- г. Тернопільська
- д. Волинська

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між датами і екологічними катастрофами в Україні:

1.	26.04.1986	А)	Куренівська трагедія	А	Б	В	Г	Д
2.	13.03.1961	Б)	Аварія в Горлівці	1				
3.	16.07.2007	В)	Чорнобильська аварія	2				
4.	06.08.2013	Г)	Скнилівська трагедія	3				
		Д)	Фосфорна аварія під Ожидовом	4				

2. Установіть відповідність між типами об'єктів ПЗФ України та їх назвами:

1.	Біосферний заповідник	А)	Гуцульщина	А	Б	В	Г	Д
2.	Природний заповідник	Б)	Єланецький степ	1				
3.	Національний природний парк	В)	Камінне Село	2				
4.	Регіональний ландшафтний парк	Г)	Чорнобильський	3				
		Д)	Балка Кобильна	4				

3. Установіть відповідність між біосферними заповідниками і датами їх створення:

1.	Чорнобильський	А)	1898	А	Б	В	Г	Д
2.	Асканія-Нова	Б)	2016	1				
3.	Дунайський	В)	1968	2				
4.	Карпатський	Г)	2022	3				
		Д)	1998	4				

4. Установіть відповідність між національними природними парками і природними об'єктами, у межах яких вони сформовані:

1.	Азово-Сиваський	А)	Кінбурнський півострів	А	Б	В	Г	Д
2.	Білобережжя Святослава	Б)	днище Каховського водосховища	1				
3.	Білоозерський	В)	озеро Сиваш	2				
4.	Великий Луг	Г)	гора Говерла	3				
		Д)	лівобережжя Канівського водосховища	4				

5. Установіть відповідність між об'єктами ПЗФ та адміністративними областями України, де вони знаходяться:

1.	Софіївка	А)	Херсонська	А	Б	В	Г	Д
2.	Асканія-Нова	Б)	Івано-Франківська	1				
3.	Шацький національний природний парк	В)	Житомирська	2				
4.	Скелі Довбуша	Г)	Черкаська	3				
		Д)	Волинська	4				

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які з перерахованих природних екстремальних процесів характерні для гір України?

- а. паводок
- б. посуха
- в. зсув
- г. суховій
- д. чорна буря
- е. смерч
- ж. сель

7. Які з перерахованих природних екстремальних процесів характерні для рівнинних територій України?

- а. сель
- б. снігова лавина
- в. зсуви та обвали
- г. посуха
- д. заболочування
- е. карст
- ж. морозне вивітрювання

8. Які з цих об'єктів ПЗФ України є біосферними заповідниками?

- а. Асканія-Нова
- б. Горгани
- в. Чорнобильський
- г. Єланецький Степ
- д. Дунайський
- е. Древлянський
- ж. Дніпровсько-Орільський

9. Які з цих об'єктів ПЗФ України є природними заповідниками України?

- а. Карпатський
- б. Канівський
- в. Карадазький
- г. Кримський
- д. Чорноморський
- е. Залісся
- ж. Зачарований край

10. Які з цих об'єктів ПЗФ України є національними природними парками України?

- а. Гомільшанські ліси
- б. Кам'янська Січ
- в. Кармалюкове Поділля
- г. Біла скеля
- д. Дніпровські ліси

є. Мурафа
ж. Ніжинський

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте техногенні катастрофи на території України у хронологічній послідовності:

- а. аварія у Горлівці
- б. Чорнобильська катастрофа
- в. Куренівська трагедія
- г. масове отруєння в Ізмаїлі
- д. аварія під Ожидовом

12. Розташуйте техногенні катастрофи на території України у хронологічній послідовності:

- а. підрив греблі Каховської ГЕС
- б. аварія на Диканівських очисних спорудах
- в. пожежа на Львівському полігоні твердих побутових відходів
- г. пожежа на нафтобазі у Васильківському районі
- д. зсув ґрунтів на Тополі

13. Розташуйте населені пункти України у порядку збільшення відстані від сейсмічноактивної зони Вранча:

- а. Умань Черкаська обл.
- б. Суми
- в. Полтава
- г. Ямпіль Вінницька обл.
- д. Черкаси

14. Розташуйте об'єкти ПЗФ України у напрямі із заходу на схід:

- а. Поліський природний заповідник
- б. Карпатський біосферний заповідник
- в. Гетьманський національний природний парк
- г. природний заповідник «Горгани»
- д. національний природний парк «Гомільшанські ліси»

15. Розташуйте об'єкти ПЗФ України у напрямі із півночі на південь:

- а. природний заповідник «Мис Мартьян»
- б. національний природний парк «Бузький Гард»
- в. національний природний парк «Вижницький»
- г. Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник
- д. Український степовий природний заповідник

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [18] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 6:

Таблиця 6

Глибина антропогенної трансформації і-м видом угіддя

Вид угіддя	Бал трансформації
природоохоронні території	
ліси	
заболочені землі	
луки, пасовища	
сади, виноградники	
сільська забудова	
міська забудова	
водосховища, канали, ставки	
кар'єрно-відвальні комплекси	

2. Користуючись даними навчальної літератури та інтернет-ресурсів, укажіть нормативні документи, які регулюють функціонування об'єктів природно-заповідного фонду України:

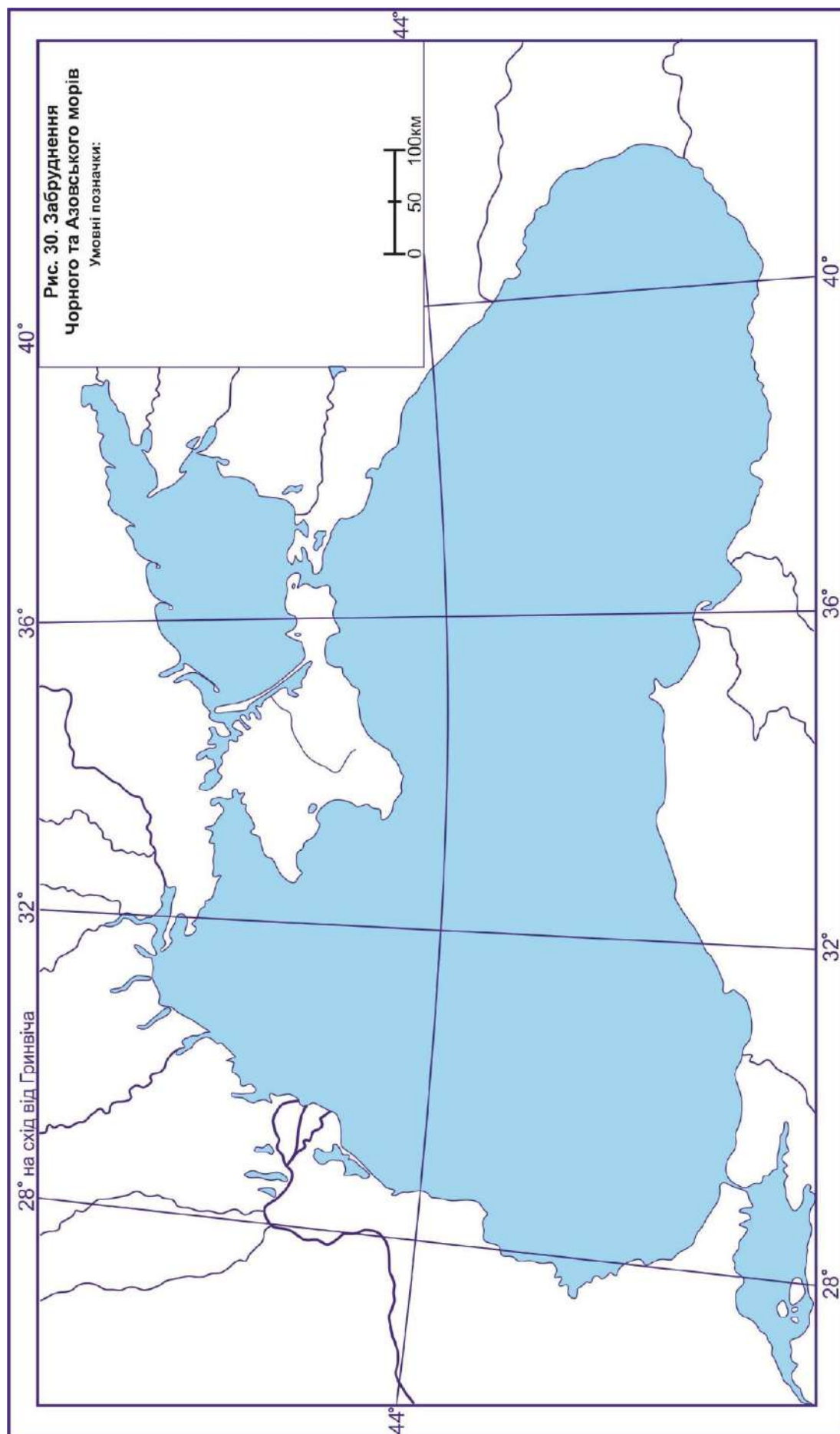
3. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України об'єкти ПЗФ (природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки) (рис. 28).

4. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту України регіони найбільш значних забруднень навколишнього середовища (рис. 29).

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту акваторії найбільш значних забруднень Чорного та Азовського морів (рис. 30).

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЯ 2

ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Тестові завдання до теми 7

ЛАНДШАФТИ І ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ. ПРИНЦИПИ ТА СХЕМА ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНОГО РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Що з перерахованого НЕ є геокомпонентом ландшафтів України?
 - а. гірські породи
 - б. ґрунти
 - в. астероїди
 - г. біота
 - д. наземні і підземні води
2. Яку площу (%) від території України займають рівнинні східноєвропейські ландшафти?
 - а. 6
 - б. 25
 - в. 50
 - г. 94
 - д. 100
3. Які з перерахованих належать до стійких ландшафтотвірних чинників?
 - а. рельєф
 - б. ґрунти
 - в. клімат
 - г. сонячна радіація
 - д. води
4. Які з перерахованих належать до ландшафтотвірних чинників зумовлені господарською діяльністю людини?
 - а. антропогенні
 - б. тектонічні
 - в. космічні
 - г. рослинний світ
 - д. тваринний світ

5. У якому столітті було розорано майже усі площі степових ландшафтів України?

- а. XVII
- б. XVIII
- в. XIX
- г. XX
- д. XXI

6. У якому столітті було майже повністю забудовано греблями і дамбами ставків водосховищ долинно-річкові ландшафти України?

- а. XVII
- б. XVIII
- в. XIX
- г. XX
- д. XXI

7. Упродовж якої геологічної епохи ландшафти України набули сучасного стану?

- а. олігоцен
- б. міоцен
- в. пліоцен
- г. плейстоцен
- д. голоцен

8. На якому етапі розвитку матеріальної культури людей ландшафти України зазнали перших змін внаслідок поширення тваринництва і землеробства?

- а. залізний вік
- б. бронзова доба
- в. неоліт
- г. мезоліт
- д. фінальний палеоліт

9. У якому столітті було освоєно майже усі земельні ресурси широколистяних ландшафтів України?

- а. XVII
- б. XVIII
- в. XIX
- г. XX
- д. XXI

10. У якому столітті було розорано майже усі лучно-степові ділянки лісостепових ландшафтів України?

- а. XVII
- б. XVIII
- в. XIX

- г. XX
- д. XXI

11. До якого типу конфігурацій ландшафтно-морфологічних структур належать западини з урочищами, розташованими залежно від ступеня зволоження у вигляді кільцевих смуг?

- а. нерегулярно-кільцевий
- б. фоново-чарункуватий
- в. деревоподібний
- г. сегментно-гривистий
- д. паралельно-пасмовий

12. До якого типу конфігурацій ландшафтно-морфологічних структур належать яружні системи Придніпров'я?

- а. повздовжньо-смугастий
- б. неправильно-плямистий
- в. паралельно-пасмовий
- г. сегментно-гривистий
- д. деревоподібний

13. До якого типу конфігурацій ландшафтно-морфологічних структур належать гриви у річкових заплавах, зниження між якими визначають багатократне чергування фацій?

- а. нерегулярно-кільцевий
- б. фоново-чарункуватий
- в. деревоподібний
- г. кулісний
- д. паралельно-пасмовий

14. До якого типу конфігурацій ландшафтно-морфологічних структур належать поліські реліктово-озерні райони, де поширені місцевості зандрових та озерно-алювіальних долин?

- а. повздовжньо-смугастий
- б. неправильно-плямистий
- в. паралельно-пасмовий
- г. сегментно-гривистий
- д. деревоподібний

15. Для якого типу рівнинних ландшафтів України характерні рівнинність, наявність різних за генезою типів і форм рельєфу, високе залягання ґрунтових вод, густа річкова мережа, широкі річкові долини, дубово-соснові ліси та лучна рослинність на дерново-підзолистих, дернових і болотних ґрунтах?

- а. мішанолісові
- б. широколистілісові
- в. лісостепові

- г. лучно-степові
- д. степові

16. Для якого типу рівнинних ландшафтів України характерні глибокорозчленовані лесові рівнини із сірими та темно-сірими лісовими ґрунтами під грабовими дібровами і буковими лісами на вододілах?

- а. мішанолісові
- б. широколистілісові
- в. лісостепові
- г. лучно-степові
- д. степові

17. Для якого типу рівнинних ландшафтів України характерні чергування височинних, схилових, низовинних і долинних природних комплексів, значних площ орних земель та лісових масивів?

- а. мішанолісові
- б. широколистілісові
- в. лісостепові
- г. лучно-степові
- д. степові

18. Для якого типу рівнинних ландшафтів України характерні рівнинно-низовинна, схилово-височинна поверхня, розчленована річковими долинами і балками із значною кількістю подів та блюдець на низовинах?

- а. мішанолісові
- б. широколистілісові
- в. лісостепові
- г. лучно-степові
- д. степові

19. Який підтип ландшафтів виокремлюють у межах Кримських гірських лучно-лісових ландшафтів?

- а. лісо-лучні остепненні
- б. лучно-лісові
- в. широколистілісові
- г. лучні остепненні (яйлинські)
- д. лучні (субальпійські)

20. Який клас антропогенних ландшафтів сформувався унаслідок будівництва міст та сіл України?

- а. водогосподарські
- б. селитебні
- в. рекреаційні
- г. белігеративні
- д. сільськогосподарські

21. Який науковець вперше сформулював принципи фізико-географічного районування України?

- а. Вернадський В.І.
- б. Докучаєв В.В.
- в. Заставний Ф.Д.
- г. Маринич О.М.
- д. Шищенко П.Г.

22. Який науковець вперше диференціював Східноєвропейську рівнину на фізико-географічні області, смуги та округи?

- а. Танфільєв Г.І.
- б. Ласкарєв В.Д.
- в. Берг Л.С.
- г. Краснов А.М.
- д. Полинов Б.Б.

23. Який науковець, враховуючи історію геологічного розвитку України, виокремив на її території сім природних районів?

- а. Мільков Ф.М.
- б. Гродзинський М.Д.
- в. Лічков Б.Л.
- г. Висоцький Г.М.
- д. Геренчук К.І.

24. Який науковець виокремив на території України лесовий, зандровий, кінцевоморенний, моренний, острівних гір, товтровий і гранітний краєвиди?

- а. Цись П.М.
- б. Гійом Левассер де Боплан
- в. Ісаченко А.Г.
- г. Тутковський П.А.
- д. Солнцев М.А.

25. Яка таксономічна одиниця фізико-географічного районування відноситься до групи зональних?

- а. країна
- б. зона
- в. край
- г. область
- д. район

26. Яка таксономічна одиниця фізико-географічного районування відноситься до групи азональних?

- а. провінція
- б. зона

- в. пояс
- г. підзона
- д. гміна

27. На основі якого наукового принципу О.М. Маринич та П.Г. Шищенко здійснили фізико-географічне районування України?

- а. ландшафтно-генетичний
- б. парагенетичний
- в. комплексності
- г. функціональний
- д. структурно-системний

28. Яка таксономічна одиниця НЕ відображена на карті фізико-географічного районування України?

- а. провінція
- б. зона
- в. пояс
- г. підзона
- д. країна

29. У межах скількох фізико-географічних країн розташовується Україна?

- а. 1
- б. 2
- в. 3
- г. 4
- д. 5

30. Яку кількість фізико-географічних провінцій виокремлюють у межах України?

- а. 3
- б. 4
- в. 14
- г. 24
- д. 57

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між періодизацією розвитку природи України та етапами розвитку матеріальної культури людей:

1. Суббореальний час	А) Залізний вік
2. Субатлантичний час	Б) Бронзова доба
3. Бореальний час	В) Неоліт
4. Атлантичний час	Г) Мезоліт
	Д) Фінальний палеоліт

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між типами східноєвропейських ландшафтів і площами, які вони займають в Україні:

1. мішанолісові	А) 31,2
2. лісостепові	Б) 6,9
3. широколистілісові	В) 4
4. степові	Г) 17,2
	Д) 31,7

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між таксонами та назвами ландшафтів:

1. відділ	А) супіщаний рівнинний з лучно-злаковою рослинністю на каштанових ґрунтах
2. клас	Б) наземний
3. тип	В) лісостеповий
4. підтип	Г) гірський
	Д) північно-степовий

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між часовими періодами і подіями, через які трансформувалися ландшафти України:

1. XVI ст.	А) виокремлення підсічного і орного землеробства
2. XIX ст.	Б) розвиток промислів з використанням деревини
3. XX	В) забудова річкових долин ГЕС
4. IV – III тис. до н.е.	Г) розвиток полювання та збиральництва
	Д) масове розорювання крутих схилів

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між одиницями фізико-географічного районування та їх назвами на території України:

1. країна	А) Лісостеп
2. зона	Б) Сумський височинний лісостеп
3. область	В) Західно-Український
4. край	Г) Східноєвропейська рівнина
	Д) Південно-степова (сухостепова)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Виберіть серед перерахованого переліку ландшафтно-вірні процеси:

- а. рельєф
- б. органічно-мінеральний обмін
- в. теплообмін
- г. вологообмін
- д. клімат
- е. води
- ж. сонячна радіація

7. Які з перерахованих природних комплексів виокремлюють як підтипи у класифікації ландшафтів України?

- а. мішанолісові
- б. широколистісові
- в. північно-степові
- г. середньостепові
- д. лісостепові
- е. південно-степові
- ж. степові

8. Укажіть групу зональних одиниць у системі фізико-географічного районування:

- а. пояс
- б. зона
- в. підзона
- г. країна
- д. провінція
- е. область
- ж. район

9. Які типологічні природні комплекси наносять на ландшафтні карти?

- а. фація
- б. ареал
- в. урочище
- г. біотоп
- д. біоценоз
- е. місцевість
- ж. біом

10. Які фізико-географічні області відносять до Кримського гірсько-лісового краю?

- а. Тарханкутський височинний степ
- б. Керченський пасмово-горбистий степ
- в. Центральнокримський рівнинний степ

- г. Кримсько-Присиваський низовинний сухий степ
- д. Передгірний лісостеп
- е. Головне гірсько-лучне-лісове пасмо
- ж. Кримське південнобережне субсередземномор'я

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте періоди розвитку природи в Україні у хронологічній послідовності:
- а. бореальний час
 - б. атлантичний час
 - в. субатлантичний час
 - г. суббореальний час
 - д. останній льодовиковий період
12. Розташуйте види господарської діяльності за часом їх поширення на території України:
- а. тваринництво і землеробство
 - б. виробництво металів
 - в. випалювання лісів і мисливство
 - г. будівництво водосховищ і магістральних каналів
 - д. орне землеробство
13. Складіть алгоритм, у результаті якого змінювалися ландшафти річкових долин в Україні:
- а. розорювання крутих схилів і надзаплавних терас
 - б. зростання кількості населення
 - в. розширення орних площ
 - г. замулювання малих річок і заплавних озер
 - д. змивання ґрунтів на схилах
14. Розташуйте рівнинні ландшафти України у порядку зменшення їх площ:
- а. широколисті лісові
 - б. мішані лісові
 - в. сухостепові
 - г. степові
 - д. лісостепові
15. Розташуйте рівнинні ландшафти України у порядку з північного заходу на південний схід:
- а. широколисті лісові
 - б. мішані лісові
 - в. сухостепові
 - г. степові
 - д. лісостепові

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [18] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 7:

Таблиця 7

Вплив людини на ландшафти України
у різні історичні періоди

Історичний період	Фізико-географічна зона	Характеристика впливу людини на ландшафти України

2. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 8:

Таблиця 8

Критерії виокремлення таксономічних одиниць ландшафтів України

Назва таксону	Приклад на території України	Характеристика критеріїв виокремлення
Клас ландшафтів		
Тип ландшафтів		
Підтип ландшафтів		
Рід ландшафтів		
Вид ландшафтів		

3. Користуючись даними навчальної літератури [18] та інтернет-ресурсів, зробіть відповідні надписи на рисунку 30:

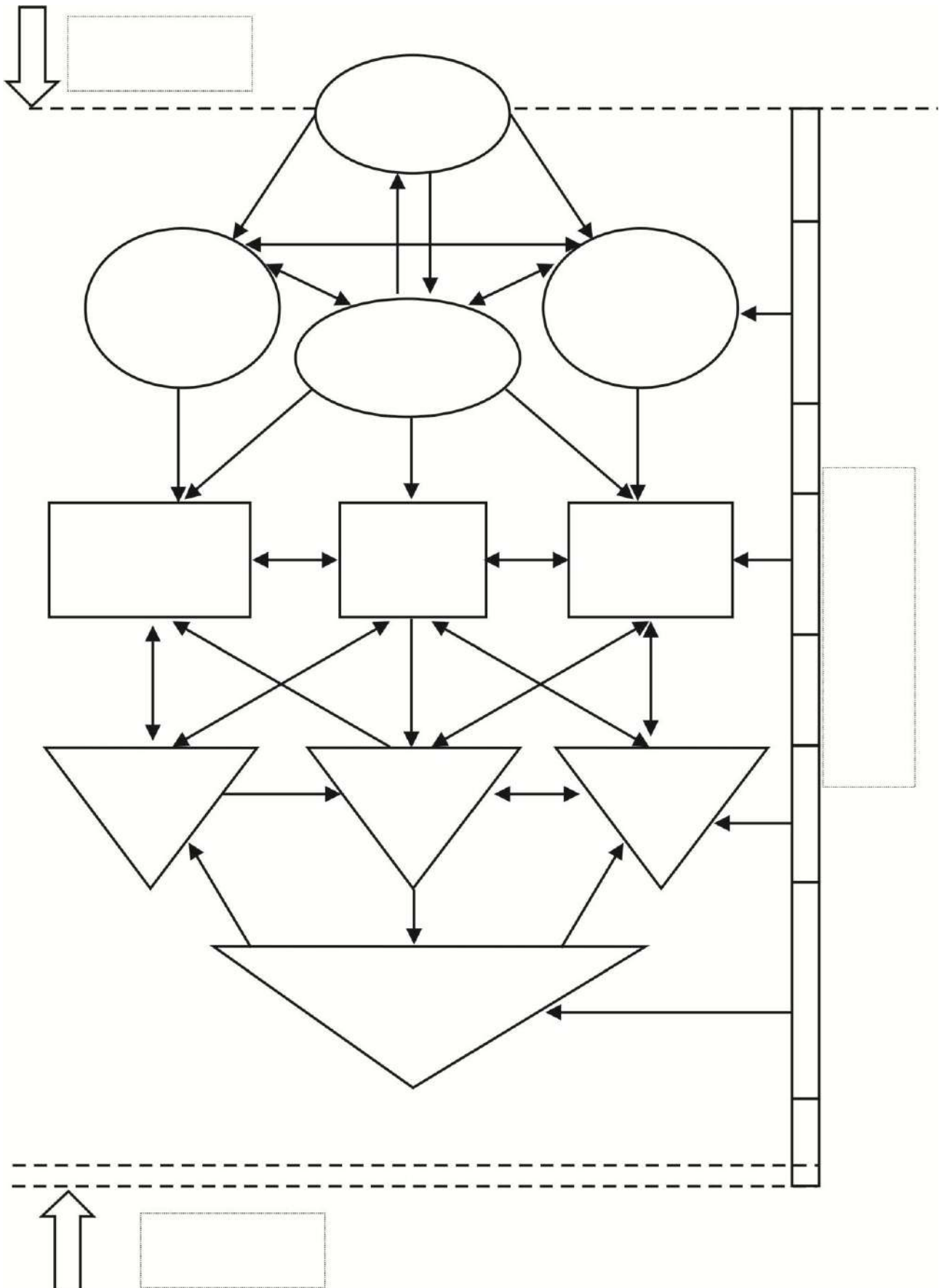

Рис. 30. Взаємозв'язки ландшафтовірних факторів і компонентів [18]

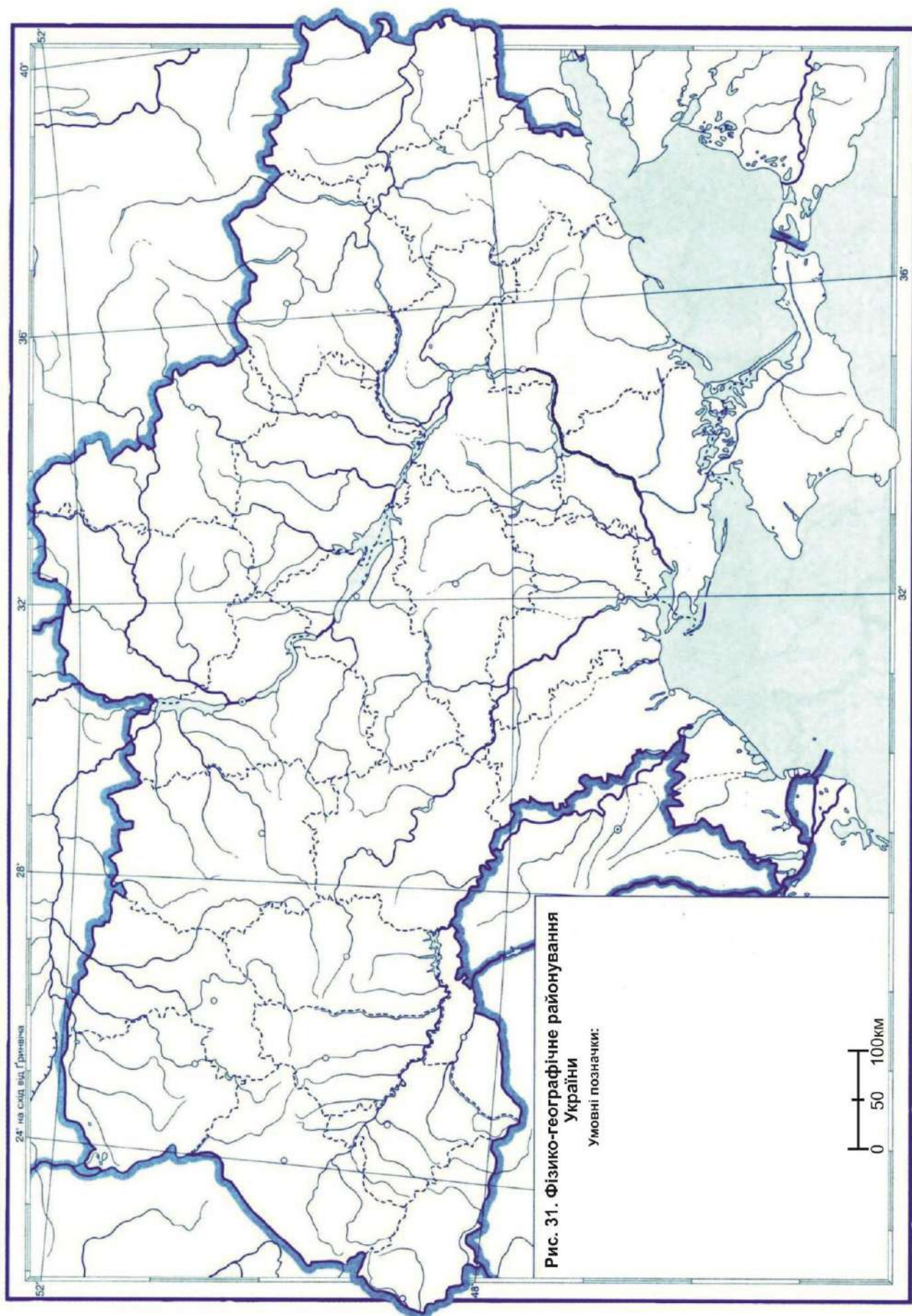
4. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 9:

Таблиця 9

Критерії виокремлення регіональних ландшафтних одиниць України

Назва регіональної ландшафтної одиниці	Приклад на території України	Характеристика критеріїв виокремлення регіональних ландшафтних одиниць
Фізико-географічний пояс		
Фізико-географічна зона		
Фізико-географічна підзона		
Фізико-географічна країна		
Фізико-географічний край (провінція)		
Фізико-географічна область		
Фізико-географічний район		

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту схему фізико-географічного районування України (рис. 31):

Тестові завдання до теми 8

ЗОНИ МІШАНИХ ХВОЙНО-ШИРОКОЛИСТИХ ТА ШИРОКОЛИСТИХ ЛІСІВ УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Уздовж якої уявної лінії проходить південна межа зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?
 - а. Подільськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Вовчанськ
 - б. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
 - в. Ананьїв – Знам'янка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм
 - г. Первомайськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Чугуїв
 - д. Володимир – Луцьк – Рівне – Звягель – Житомир – Корнин – Київ – Ніжин – Батурин – Кролевець – Глухів
2. Яку площу (тис. км²) території України займає зона мішаних хвойно-широколистих лісів?
 - а. 20
 - б. 50
 - в. 113
 - г. 300
 - д. 603,7
3. Які рівнини на території України займає зона мішаних хвойно-широколистих лісів?
 - а. Подільська височина і Придніпровська височина
 - б. Поліська низовина і Придніпровська низовина
 - в. Придніпровська височина і Придніпровська низовина
 - г. Причорноморська низовина і Приазовська височина
 - д. Придніпровська низовина і Донецька височина
4. Який річний радіаційний баланс (МДж/м²) у зоні мішаних хвойно-широколистих лісів України?
 - а. 500 – 1000
 - б. 1000 – 1200
 - в. 1200 – 1500
 - г. 1700 – 1800
 - д. 2000 – 2500
5. Яка середня річна кількість опадів (мм) випадає у зоні мішаних хвойно-широколистих лісів України?
 - а. 100 – 200

- б. 400 – 450
- в. 600 – 650
- г. 800 – 850
- д. 900 – 950

6. Яка геологічна структура знаходиться у межах зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. Карпатська складчаста система
- б. Воронезька антекліза
- в. Кримська складчаста система
- г. Причорноморська западина
- д. Донецька складчаста область

7. Яку геологічну структуру НЕ охоплює зона мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. Волино-Подільська плита
- б. Галицько-Волинська западина
- в. Український щит
- г. Дніпровсько-Донецька западина
- д. Скіфська плита

8. Які річки протікають у межах зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. Південний Буг, Дністер, Куяльник
- б. Ворскла, Оріль, Самара
- в. Дніпро, Прип'ять, Десна
- г. Сіверський Донець, Оскіл, Айдар
- д. Інгул, Ятрань, Салгир

9. Яке озеро знаходиться у межах зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. Сасик
- б. Несамовите
- в. Ялпуг
- г. Світязь
- д. Синевир

10. Назвіть типові ґрунти зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. бурі лісові
- б. чорноземи типові та реградовані
- в. сірі лісові
- г. дерново-підзолисті та болотні
- д. каштанові солонцюваті

11. Як називають соснові ліси, де у видовому складі підліску домінують мохи?

- а. субори
- б. сухі бори
- в. свіжі бори
- г. груди
- д. ялиник

12. Укажіть середню заболоченість (%) зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. 8
- б. 20
- в. 50
- г. 75
- д. 100

13. Для якої фізико-географічної області зони мішаних хвойно-широколистих лісів України характерні такі ознаки: наявність крейдових порід, значний розвиток моренних форм рельєфу, наявність карсту, широкий розвиток долинних ландшафтів, теплий і вологий клімат, значне поширення боліт і залісненість території (до 45%)?

- а. Новгород-Сіверське Полісся
- б. Чернігівське Полісся
- в. Київське Полісся
- г. Житомирське Полісся
- д. Волинське Полісся

14. Уздовж якої уявної лінії проходить межа між Волинським і Житомирським Поліссям?

- а. Народичі – Малин – Радомишль – Корнин
- б. Клесів – Соснове – Корець – Шепетівка
- в. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- г. Ананьїв – Знам'янка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм
- д. Первомайськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Чугуїв

15. Що є критерієм проведення західної межі Житомирського Полісся?

- а. поширення основних лісотвірних порід
- б. видання опадів
- в. значна кількість моренних відкладів
- г. вихід на денну поверхню порід Українського щита
- д. адміністративні межі Житомирської області

16. У межах якої фізико-географічної області зони мішаних хвойно-широколистих лісів України знаходиться Словечансько-Овруцький кряж?

- а. Новгород-Сіверське Полісся
- б. Чернігівське Полісся
- в. Київське Полісся

- г. Житомирське Полісся
- д. Волинське Полісся

17. Уздовж якої уявної лінії проходить межа між Житомирським і Київським Поліссям?

- а. Народичі – Малин – Радомишль – Корнин
- б. Клесів – Соснове – Корець – Шепетівка
- в. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- г. долина річки Дніпро
- д. Первомайськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Чугуїв

18. Для якої фізико-географічної області зони мішаних хвойно-широколистих лісів України характерний найбільший прояв континентальності клімату?

- а. Новгород-Сіверське Полісся
- б. Чернігівське Полісся
- в. Київське Полісся
- г. Житомирське Полісся
- д. Волинське Полісся

19. Уздовж якої уявної лінії проходить межа між Чернігівським і Київським Поліссям?

- а. Народичі – Малин – Радомишль – Корнин
- б. Клесів – Соснове – Корець – Шепетівка
- в. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- г. долина річки Дніпро
- д. гирло р. Ревна – Холми – Оболоння – Короп – Кролевець

20. У межах якого географічного об'єкта знаходиться найвища точка зони мішаних хвойно-широколистих лісів України?

- а. Розточчя
- б. Гологори
- в. Вороняки
- г. Мізоцький кряж
- д. Словечансько-Овруцький кряж

21. Який край виокремлюють у межах зони широколистих лісів України?

- а. Поліський
- б. Західноукраїнський
- в. Дністровсько-Дніпровський лісостеповий
- г. Донецький північностеповий
- д. Кримський степовий

22. Уздовж якої уявної лінії проходить східна межа зони широколистих лісів України?

- а. Народичі – Малин – Радомишль – Корнин

- б. Клесів – Соснове – Корець – Шепетівка
- в. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- г. Полонне – Стара Синява – Нова Ушиця – долина р. Дністер
- д. Первомайськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Чугуїв

23. У межах якої фізико-географічної області зони широколистих лісів України знаходяться Повчанські висоти?

- а. Волинське Опілля
- б. Мале Полісся
- в. Розточчя та Опілля
- г. Північно-Подільська
- д. Прут-Дністровська

24. Що було критерієм для виокремлення зони широколистих лісів на території України?

- а. геологічний фундамент
- б. ландшафти широколистолисового типу
- в. густа річкова мережа
- г. наявність боліт
- д. флора та фауна

25. Як називаються безлісі ділянки орних земель, які чергуються із залісненими територіями?

- а. полісся
- б. луки
- в. узлісся
- г. опілля
- д. бедленди

26. Якими основними формами рельєфу виокремлюється Мале Полісся?

- а. гори
- б. зниження
- в. хребти
- г. гряди
- д. височини

27. У межах якої фізико-географічної області зони широколистих лісів України знаходиться Товтровий кряж?

- а. Волинське Опілля
- б. Мале Полісся
- в. Розточчя та Опілля
- г. Північноподільська область
- д. Західноподільська область

28. У межах якої фізико-географічної області зони широколистих лісів України знаходиться витік р. Південний Буг?

- а. Прут-Дністровська область
- б. Мале Полісся
- в. Розточчя та Опілля
- г. Північноподільська область
- д. Західноподільська область

29. Яке горбисте пасмо зони широколистих лісів України є частиною Головного європейського вододілу?

- а. Гологори
- б. Розточчя
- в. Вороняки
- г. Кременецькі гори
- д. Канівські гори

30. Якими основними формами рельєфу характеризуються Розточчя та Опілля?

- а. горбисті пасма та окремі горби
- б. улоговини
- в. долини
- г. яри
- д. балки

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між лісопокривною площею (%) та основними лісотвірними породами зони мішаних хвойно-широколистих лісів України:

1. 20	А) сосна звичайна
2. 6,5	Б) дуб звичайний
3. 10	В) береза бородавчаста
4. 60	Г) вільха клейка
	Д) граб звичайний

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між населеними пунктами України та фізико-географічними областями, де вони знаходяться:

1. Чорнобиль	А) Волинське Полісся
2. Славутич	Б) Житомирське Полісся
3. Овруч	В) Київське Полісся
4. Світязь	Г) Чернігівське Полісся
	Д) Новгород-Сіверське Полісся

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між населеними пунктами України та фізико-географічними областями, де вони знаходяться:

1. Рівне	А) Волинське Опілля
2. Хмельницький	Б) Мале Полісся
3. Львів	В) Розточчя і Опілля
4. Тернопіль	Г) Західноподільська область
	Д) Північноподільська область

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між фізико-географічними областями та географічними об'єктами:

1. Житомирське Полісся	А) Чорнобильська АЕС
2. Київське Полісся	Б) болото Замглай
3. Чернігівське Полісся	В) скеля «Голова Чацького»
4. Новгород-Сіверське Полісся	Г) Медобори
	Д) заказник «Великий Бір»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між фізико-географічними областями та географічними об'єктами:

1. Прут-Дністровська область	А) Гологірське пасмо
2. Розточчя і Опілля	Б) витік Південного Бугу
3. Західноподільська область	В) Буцький каньйон
4. Північноподільська область	Г) Товтровий кряж
	Д) Хотинська височина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Укажіть фізико-географічні області, які виокремлюють у межах зони мішаних хвойно-широколистих лісів України:

- а. Чернігівське Полісся
- б. Прут-Дністровська область
- в. Київське Полісся
- г. Розточчя і Опілля
- д. Новгород-Сіверське Полісся
- е. Мале Полісся
- ж. Північноподільська область

7. Укажіть фізико-географічні області, які виокремлюють у межах зони широколистих лісів України:

- а. Житомирське Полісся
- б. Волинське Опілля
- в. Передкарпаття
- г. Західноподільська область
- д. Мале Полісся
- е. Середньобузький лісостеп
- ж. Зовнішні Карпати

8. Укажіть характерні риси зони мішаних хвойно-широколистих лісів України:

- а. низинний рельєф
- б. гірський рельєф
- в. густа річкова мережа
- г. наявність подів
- д. часті суховії
- е. домінування чорноземів типових і реградованих
- ж. переважання дерново-підзолистих і болотних ґрунтів

9. Укажіть характерні риси зони широколистих лісів України:

- а. часті землетруси
- б. пустельний рельєф
- в. формування поверхневих і підземних карстових утворень
- г. наявність опіль
- д. домінування у лісах хвойних порід
- е. переважання опідзолених чорноземів та сірих лісових ґрунтів
- ж. аридний клімат

10. Які річки протікають у межах Малого Полісся?

- а. Дніпро
- б. Західний Буг
- в. Кальміус
- г. Стир

- д. Іква
- е. Сіверський Донець
- ж. Самара

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте фізико-географічні області зони мішаних хвойно-широколистих лісів України із заходу на схід:
- а. Новгород-Сіверське Полісся
 - б. Волинське Полісся
 - в. Київське Полісся
 - г. Чернігівське Полісся
 - д. Житомирське Полісся
12. Розташуйте фізико-географічні області зони широколистих лісів України із півночі на південь:
- а. Північноподільська область
 - б. Волинське Опілля
 - в. Прут-Дністровська область
 - г. Західноподільська область
 - д. Мале Полісся
13. Розташуйте населені пункти уздовж південної межі зони мішаних хвойно-широколистих лісів України із сходу на захід:
- а. Київ
 - б. Глухів
 - в. Житомир
 - г. Батурин
 - д. Корнин
14. Розташуйте населені пункти уздовж північної межі Малого Полісся із заходу на схід:
- а. Берестечко
 - б. Вербя
 - в. Белз
 - г. Бачманівка
 - д. Острого
15. Розташуйте населені пункти зон широколистих лісів і мішаних хвойно-широколистих лісів України у напрямі зростання континентальності клімату:
- а. Тернопіль
 - б. Житомир
 - в. Чернігів
 - г. Новгород-Сіверський
 - д. Львів

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 10:

Таблиця 10

Регіональні ландшафтні одиниці
зон мішаних хвойно-широколистих лісів і широколистих лісів України

№ з/п	Фізико-географічна країна	Фізико-географічна зона (підзона)	Фізико-географічний край	Фізико-географічна область
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				

2. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 11:

Таблиця 11

Характеристика фізико-географічної області України

Критерії	(назва фізико-географічної області України)
Географічне положення	
Геолого-тектонічна будова	
Основні орографічні одиниці	
Кліматичні особливості	
Внутрішні води	
Ґрунтовий покрив	
Рослинний світ	
Тваринний світ	

[illegible]

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту роди (види) ландшафтів у межах зон мішаних хвойно-широколистих та широколистих лісів України (рис. 32).

Тестові завдання до теми 9

ЛІСОСТЕПОВА ЗОНА УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Уздовж якої уявної лінії проходить південна межа лісостепової зони України?
 - а. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
 - б. Велика Михайлівка – Ширяєве – Первомайськ – Новоукраїнка – Кропивницький – Олександрія – уздовж р. Ворскла – Кобеляки – Берестин – Балаклея – уздовж р. Оскіл
 - в. Ананьїв – Знам'янка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм
 - г. Народичі – Малин – Радомишль – Корнин
 - д. Володимир – Луцьк – Рівне – Звягель – Житомир – Корнин – Київ – Ніжин – Батурин – Кролевець – Глухів
2. Які орографічні одиниці на території України займає лісостепова зона?
 - а. Подільська височина, Придніпровська височина, відроги Середньоруської височини
 - б. Поліська низовина і Волинська височина
 - в. Північнокримська рівнина і Кримські гори
 - г. Причорноморська низовина і Приазовська височина
 - д. Донецька височина і Українські Карпати
3. Які геологічні структури знаходяться у межах лісостепової зони України?
 - а. Скіфська плита і Кримська складчаста система
 - б. Український щит, Дніпровсько-Донецька западина, Воронезька антекліза
 - в. Ковельський виступ і Волино-Подільська плита
 - г. Причорноморська западина
 - д. Донецька складчаста область
4. Який річний радіаційний баланс (МДж/м²) у лісостеповій зоні України?
 - а. 1000 – 1200
 - б. 1200 – 1500
 - в. 1850 – 1880
 - г. 2000 – 2500
 - д. 2500 – 3000
5. Яку кількість сумарної сонячної радіації (МДж/м²) на рік отримує лісостепова зона України?
 - а. 500 – 1000
 - б. 1000 – 1500

- в. 2000 – 2500
- г. 3000 – 3500
- д. 4000 – 4400

6. Яка середня річна кількість опадів (мм) випадає на заході лісостепової зони України?

- а. 200 – 300
- б. 400 – 450
- в. 550 – 575
- г. 600 – 650
- д. 700 – 750

7. До яких басейнів належать річки, які дренують лісостепову зону України?

- а. Дніпро, Південний Буг, Дністер
- б. Дон, Кубань, Протока
- в. Великий Куяльник, Барабой, Когильник
- г. Західний Буг
- д. Демереджі, Зуя, Канаки

8. Назвіть типові ґрунти лісостепової зони України?

- а. бурі лісові
- б. чорноземи опідзолені та сірі лісові
- в. червоноземи
- г. дерново-підзолисті і болотні
- д. каштанові солонцюваті

9. Уздовж якої уявної лінії проходить північна межа лісостепової зони України?

- а. Подільськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Вовчанськ
- б. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- в. Ананьїв – Знам'янка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм
- г. Первомайськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Чугуїв
- д. Володимир – Луцьк – Рівне – Звягель – Житомир – Корнин – Київ – Ніжин – Батурин – Кролевець – Глухів

10. З якою умовною кліматичною лінією співпадає південна межа лісостепової зони України?

- а. вісь обертання Землі
- б. вісь Воєйкова
- в. екватор
- г. снігова лінія
- д. Серединний ландшафтний пояс

11. Які орографічні одиниці на території України займає Дністровсько-Дніпровський лісостеповий край?

- а. Донецька височина і Українські Карпати

- б. Поліська низовина і Волинська височина
- в. Північнокримська рівнина і Кримські гори
- г. Причорноморська низовина і Приазовська височина
- д. Подільська височина і Придніпровська височина

12. Назвіть максимальну висоту (м н.р.м.) у межах Дністровсько-Дніпровського лісостепового краю?

- а. 100
- б. 150
- в. 321
- г. 471
- д. 515

13. Який домінуючий тип рослинності характерний для Дністровсько-Дніпровського лісостепового краю?

- а. пустельна рослинність
- б. хвойні ліси
- в. заплавні луки
- г. високогірні луки
- д. широколисті ліси

14. Яка фізико-географічна область належить до Дністровсько-Дніпровського лісостепового краю?

- а. Північnodніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- б. Північно-західний Придніпровський височинний лісостеп
- в. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- г. Сумський височинний лісостеп
- д. Харківський височинний лісостеп

15. Яка фізико-географічна область НЕ належить до Дністровсько-Дніпровського лісостепового краю?

- а. Північно-східний Придніпровський височинний лісостеп
- б. Київський височинний лісостеп
- в. Середньобузький лісостеп
- г. Північнополтавський рівнинний лісостеп
- д. Центральнопридніпровський лісостеп

16. У межах якої фізико-географічної області Дністровсько-Дніпровського лісостепового краю знаходиться м. Вінниця?

- а. Північно-західний Придніпровський височинний лісостеп
- б. Північно-східний Придніпровський височинний лісостеп
- в. Київський височинний лісостеп
- г. Придністровсько-Східноподільський лісостеп
- д. Середньобузький лісостеп

17. У межах якої фізико-географічної області Дністровсько-Дніпровського лісостепоного краю знаходиться Чорний ліс?
- а. Придністровсько-Східноподільський лісостеп
 - б. Середньобузький лісостеп
 - в. Центральнопридніпровський лісостеп
 - г. Південноподільський лісостеп
 - д. Південнопридніпровський височинний лісостеп
18. У межах якого фізико-географічного краю знаходиться Балтська рівнина?
- а. Лівобережнодніпровський лісостеповий край
 - б. Дністровсько-Дніпровський лісостеповий край
 - в. Східноукраїнський лісостеповий край
 - г. Поліський край
 - д. Західноукраїнський край
19. У межах якої фізико-географічної області знаходяться Канівські гляціодислокації?
- а. Середньобузький лісостеп
 - б. Північно-західний Придніпровський височинний лісостеп
 - в. Харківський височинний лісостеп
 - г. Київський височинний лісостеп
 - д. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
20. У межах якої фізико-географічної області знаходиться Холодний Яр?
- а. Центральнопридніпровський височинний лісостеп
 - б. Північно-західний Придніпровський височинний лісостеп
 - в. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
 - г. Північно-східний Придніпровський височинний лісостеп
 - д. Західноприазовський схилово-височинний степ
21. Назвіть характерну рису ландшафтів Придністровсько-Східноподільського височинного лісостепу:
- а. наявність грязевих вулканів
 - б. розчленування поверхні річковою мережею у меридіональному напрямі з гребенеподібними межиріччями
 - в. гірський рельєф
 - г. значне заболочення території
 - д. часті смерчі
22. Яка фізико-географічна область належить до Лівобережно-Дніпровського лісостепоного краю?
- а. Північнополтавський рівнинний лісостеп
 - б. Північно-західна Придніпровська височинна область
 - в. Південноподільський лісостеп
 - г. Сумський височинний лісостеп

д. Мале Полісся

23. Яка фізико-географічна область НЕ належить до Лівобережно-Дніпровського лісостепоного краю?

- а. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- б. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- в. Північнополтавський рівнинний лісостеп
- г. Південнополтавський рівнинний лісостеп
- д. Південнопридніпровський височинний лісостеп

24. Яку кількість фізико-географічних областей виокремлюють у межах Лівобережно-Дніпровського лісостепоного краю?

- а. 1
- б. 2
- в. 3
- г. 4
- д. 5

25. Яка геологічна структура знаходиться у межах Лівобережно-Дніпровського лісостепоного краю?

- а. Кримська складчаста система
- б. Дніпровсько-Донецька западина
- в. Волино-Подільська плита
- г. Причорноморська западина
- д. Донецька складчаста область

26. У межах якої фізико-географічної області Лівобережно-Дніпровського лісостепоного краю знаходиться Михайлівська цілина?

- а. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- б. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- в. Північнополтавський рівнинний лісостеп
- г. Південнополтавський рівнинний лісостеп
- д. Київський височинний лісостеп

27. У межах якої фізико-географічної області Лівобережно-Дніпровського лісостепоного краю збудована Трубизька меліоративна система?

- а. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- б. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- в. Північнополтавський рівнинний лісостеп
- г. Південнополтавський рівнинний лісостеп
- д. Середньобузький лісостеп

28. Яка фізико-географічна область належить до Східноукраїнського лісостепоного краю?

- а. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп

- б. Північно-західна Придніпровська височинна область
- в. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- г. Донецька височинна область
- д. Харківський височинний лісостеп

29. Яка геологічна структура знаходяться у межах Східноукраїнського лісостепоного краю?

- а. Скіфська плита
- б. Воронезька антекліза
- в. Ковельський виступ
- г. Причорноморська западина
- д. Карпатська складчаста система

30. У межах якої фізико-географічної області лісостепоної зони України знаходиться Сеймське зниження?

- а. Північно-західний Придніпровський височинний лісостеп
- б. Північно-східний Придніпровський височинний лісостеп
- в. Київський височинний лісостеп
- г. Сумський височинний лісостеп
- д. Харківський височинний лісостеп

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між фізико-географічними областями лісостепової зони України і орографічними одиницями:

1. Північодніпровський терасово-рівнинний лісостеп	А) Подільська височина		А	Б	В	Г	Д
2. Сумський височинний лісостеп	Б) Придніпровська височина	1					
3. Київський височинний лісостеп	В) Придніпровська низовина	2					
4. Середньобузький лісостеп	Г) Полтавська рівнина	3					
	Д) Середньоруська височина	4					

2. Установіть відповідність між населеними пунктами України та фізико-географічними областями, де вони знаходяться:

1. Вінниця	А) Північнополтавський рівнинний лісостеп		А	Б	В	Г	Д
2. Полтава	Б) Сумський височинний лісостеп	1					
3. Суми	В) Придністровсько-Східноподільський лісостеп	2					
4. Могилів-Подільський	Г) Середньобузький лісостеп	3					
	Д) Південнополтавський рівнинний лісостеп	4					

3. Установіть відповідність між населеними пунктами України та фізико-географічними областями, де вони знаходяться:

1. Балта	А) Північодніпровський терасово-рівнинний лісостеп		А	Б	В	Г	Д
2. Умань	Б) Харківський височинний лісостеп	1					
3. Переяслав	В) Київський височинний лісостеп	2					
4. Вовчанськ	Г) Південноподільський височинний лісостеп	3					
	Д) Південнопридніпровський височинний лісостеп	4					

4. Установіть відповідність між фізико-географічними областями та географічними об'єктами:

1. Канівські гори	А) Харківський височинний лісостеп		А	Б	В	Г	Д
2. Гайдамацький Яр	Б) Київський височинний лісостеп	1					
3. Дендропарк «Софіївка»	В) Південнопридніпровський височинний лісостеп	2					
4. Парасоцький ліс	Г) Придністровсько-Східноподільський лісостеп	3					
	Д) Південнополтавський рівнинний лісостеп	4					

5. Установіть відповідність між фізико-географічними областями та географічними об'єктами:

1. Збруч-Савранське пасмо	А) Північно-західна Придніпровська височинна область		А	Б	В	Г	Д
2. Сеймське зниження	Б) Харківський височинний лісостеп	1					
3. Дробицький яр	В) Південнополтавський рівнинний лісостеп	2					
4. Витік р. Тетерів	Г) Сумський височинний лісостеп	3					
	Д) Середньобузький лісостеп	4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які фізико-географічні краї виокремлюють у межах лісостепової зони України?

- а. Поліський край
- б. Дністровсько-Дніпровський край
- в. Кримський край
- г. Лівобережно-Дніпровський край
- д. Західноукраїнський край
- е. Східноукраїнський край
- ж. Карпатсько-Український край

7. Укажіть фізико-географічні області, які виокремлюють у межах Дністровсько-Дніпровського лісостепового краю:

- а. Придністровсько-Східноподільський лісостеп
- б. Західноподільська область
- в. Центральнопридніпровський височинний лісостеп
- г. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- д. Житомирське Полісся
- е. Приазовська височинна область
- ж. Південноніпровський височинний лісостеп

8. Укажіть фізико-географічні області, які виокремлюють у межах Лівобережно-Дніпровського лісостепового краю:

- а. Сумський височинний лісостеп
- б. Північнополтавський рівнинний лісостеп
- в. Харківський височинний лісостеп
- г. Київський височинний лісостеп
- д. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
- е. Південнополтавський рівнинний лісостеп
- ж. Північно-східний Придніпровський височинний лісостеп

9. Укажіть характерні риси зони лісостепової зони України:

- а. поєднання широколистолисових, лісостепових і лучно-степових ландшафтів
- б. субтропічний клімат середземноморського типу
- в. домінування у деревостані пальм, евкаліптів і баобабів
- г. густа річкова і яружно-балкова мережа
- д. рівнинний рельєф, у якому чергуються височини і низовини
- е. значна кількість заболочених територій
- ж. часті селі

10. Які географічні об'єкти знаходяться у межах лісостепової зони України?

- а. Мигійські пороги на р. Південний Буг
- б. Оптимістична печера
- в. Іллінецький кратер
- г. Бабуган-Яйла

- д. Київське водосховище
- е. Гетьманський національний природний парк
- ж. Чернеча гора

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте фізико-географічні області лісостепової зони України у напрямі із заходу на схід:
- а. Центральнопридніпровський височинний лісостеп
 - б. Харківський височинний лісостеп
 - в. Придністровсько-Східноподільський лісостеп
 - г. Північнополтавський рівнинний лісостеп
 - д. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
12. Розташуйте фізико-географічні області лісостепової зони України у напрямі із сходу на захід:
- а. Південнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
 - б. Сумський височинний лісостеп
 - в. Середньобузький лісостеп
 - г. Північно-східний Придніпровський височинний лісостеп
 - д. Київський височинний лісостеп
13. Розташуйте населені пункти лісостепової зони України у напрямі зростання континентальності клімату:
- а. Черкаси
 - б. Полтава
 - в. Луганськ
 - г. Вінниця
 - д. Могилів-Подільський
14. Розташуйте русла річок, які перетинають лісостепову зону України, у напрямі зменшення континентальності клімату:
- а. Дніпро
 - б. Ворскла
 - в. Дністер
 - г. Рось
 - д. Південний Буг
15. Розташуйте фізико-географічні області лісостепової зони України у напрямі з півночі на південь:
- а. Північнодніпровський терасово-рівнинний лісостеп
 - б. Південноподільський лісостеп
 - в. Сумський височинний лісостеп
 - г. Центральнопридніпровський височинний лісостеп
 - д. Київський височинний лісостеп

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 12:

Таблиця 12

Регіональні ландшафтні одиниці
лісостепової зони України

№ з/п	Фізико- географічна країна	Фізико- географічна зона (підзона)	Фізико- географічний край	Фізико- географічна область
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				

2. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 13:

Таблиця 13

Характеристика фізико-географічної області України

Критерії	(назва фізико-географічної області України)
Географічне положення	
Геолого-тектонічна будова	
Основні орографічні одиниці	
Кліматичні особливості	
Внутрішні води	
Ґрунтовий покрив	
Рослинний світ	
Тваринний світ	

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту роди (види) ландшафтів у межах лісостепової зони України (рис. 33).

Тестові завдання до теми 10

СТЕПОВА ЗОНА УКРАЇНИ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Яка загальна площа (тис. км²) степової зони України?
 - а. 190
 - б. 240
 - в. 360
 - г. 512
 - д. 603,7
2. Яка геологічна структура НЕ знаходиться у межах степової зони України?
 - а. Український щит
 - б. Причорноморська западина
 - в. Добруджинський передовий прогин
 - г. Волино-Подільська плита
 - д. Донецька складчаста споруда
3. Що означає слово «степ»?
 - а. спека
 - б. крок
 - в. подорож
 - г. великий безлісий рівнинний простір
 - д. ліс
4. Який річний радіаційний баланс (МДж/м²) у степовій зоні України?
 - а. 1000 – 1200
 - б. 1200 – 1500
 - в. 1600 – 1700
 - г. 1900 – 2210
 - д. 3000 – 3500
5. Яку кількість сумарної сонячної радіації (МДж/м²) на рік отримує степова зона України?
 - а. 500
 - б. 1000
 - в. 2000
 - г. 3000
 - д. 5320
6. Яка середня річна кількість опадів (мм) випадає у степовій зоні України?

- а. 200 – 250
- б. 350 – 450
- в. 550 – 575
- г. 600 – 650
- д. 700 – 750

7. Назвіть найбільше болото степової зони України?

- а. Кардашинське болото
- б. Андромеда
- в. Галове болото
- г. Ірдинське болото
- д. Чорні Багна

8. Назвіть типові ґрунти степової зони України?

- а. бурі лісові
- б. чорноземи опідзолені та сірі лісові
- в. червоноземи
- г. дерново-підзолисті і болотні
- д. чорноземи звичайні і каштанові солонцюваті

9. Уздовж якої уявної лінії проходить південна межа північностепової підзони України?

- а. Подільськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Вовчанськ
- б. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- в. Ананьїв – Знам'янка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм
- г. Болград – Татарбунари – Білгород-Дністровський – Біляївка – Северинівка – Березівка – Веселинове – Нова Одеса – Баштанка – Апостолове – Кам'янка-Дніпровська – Токмак – Чернігівка – Бердянськ
- д. Володимир – Луцьк – Рівне – Звягель – Житомир – Корнин – Київ – Ніжин – Батурин – Кролевець – Глухів

10. Яка орографічна одиниця знаходиться у межах степової зони України?

- а. Донецький кряж
- б. Поліська низовина
- в. Волинська височина
- г. Східні Beskidi
- д. Словечансько-Овруцький кряж

11. Укажіть критерії диференціації степової зон України на підзони:

- а. тектонічні структури та характер рельєфу
- б. умови зволоження, теплозабезпеченість, характер ґрунтового покриву та природної рослинності
- в. переважаючий вид господарської діяльності
- г. домінуючі види тварин
- д. частота виникнення несприятливих природних процесів

12. Яка рослина є типовою для степової зони України?

- а. бук лісовий
- б. підсніжник білосніжний
- в. ковила Лессинга
- г. копитняк європейський
- д. журавлина

13. Яка тварина є типовою для степової зони України?

- а. бізон європейський
- б. лось звичайний
- в. ведмідь бурий
- г. байбак
- д. саламандра вогняна

14. Яку фізико-географічну область виокремлюють у межах північностепової підзони степової зони України?

- а. Дністровсько-Бузький низовинний степ
- б. Старобільська схилово-височинна область
- в. Бузько-Дніпровський низовинний степ
- г. Дніпровсько-Молочанський низовинний степ
- д. Прут-Дністровська область

15. Яку фізико-географічну область виокремлюють у межах середньостепової підзони степової зони України?

- а. Південнопридніпровська схилово-височинна область
- б. Орільсько-Самарська низовинна область
- в. Західнодонецька схилово-височинна область
- г. Північно-східна Придніпровська височинна область
- д. Задністровський низовинний степ

16. Яку фізико-географічну область виокремлюють у межах південностепової підзони степової зони України?

- а. Тарханкутський височинний степ
- б. Західноприазовський схилово-височинний степ
- в. Південномолдавська схилово-височинна область
- г. Південноподільська схилово-височинна область
- д. Донецька височинна область

17. Який край НЕ виокремлюють у межах північностепової підзони степової зони України?

- а. Дністровсько-Дніпровський північностеповий край
- б. Кримський степовий край
- в. Лівобережнодніпровсько-Приазовський північностеповий край
- г. Донецький північностеповий край
- д. Задонецько-Донський північностеповий край

18. Яку площу (%) займає степова зона від території України?

- а. 95
- б. 60
- в. 40
- г. 20
- д. 5

19. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться Староманзирський заказник?

- а. Південноподільська схилово-височинна область
- б. Південномолдавська схилово-височинна область
- в. Дністровсько-Бузький низовинний степ
- г. Старобільська схилово-височинна область
- д. Бузько-Дніпровський низовинний степ

20. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться дендрологічний парк «Веселі Боковеньки»?

- а. Південнопридніпровська схилово-височинна область
- б. Західноприазовський схилово-височинний степ
- в. Південномолдавська схилово-височинна область
- г. Південноподільська схилово-височинна область
- д. Донецька височинна область

21. Яку кількість фізико-географічних областей виокремлюють у межах степової зони України?

- а. 3
- б. 5
- в. 6
- г. 14
- д. 22

22. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться орнітологічний заказник «Волошанська Дача»?

- а. Тарханкутський височинний степ
- б. Західноприазовський схилово-височинний степ
- в. Орільсько-Самарська низовинна область
- г. Донецький північностеповий край
- д. Задонецько-Донський північностеповий край

23. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться г. Бельмак-Могила?

- а. Південнопридніпровська схилово-височинна область
- б. Приазовська височинна область
- в. Південномолдавська схилово-височинна область

- г. Південноподільська схилово-височинна область
- д. Донецька височинна область

24. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться Хомутівський степ?

- а. Південнопридніпровська схилово-височинна область
- б. Орільсько-Самарська низовинна область
- в. Західнодонецька схилово-височинна область
- г. Приазовська низовинна область
- д. Північно-східна Придніпровська височинна область

25. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться г. Могила Мечетна?

- а. Дністровсько-Бузький низовинний степ
- б. Донецька височинна область
- в. Дністровсько-Бузький низовинний степ
- г. Старобільська схилово-височинна область
- д. Бузько-Дніпровський низовинний степ

26. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться Стрільцівський степ?

- а. Старобільська схилово-височинна область
- б. Західноприазовський схилово-височинний степ
- в. Південномолдавська схилово-височинна область
- г. Південноподільська схилово-височинна область
- д. Донецька височинна область

27. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться озеро Ялпуг?

- а. Дністровсько-Бузький низовинний степ
- б. Старобільська схилово-височинна область
- в. Задністровсько-Причорноморська низовинна область
- г. Дніпровсько-Молочанський низовинний степ
- д. Прут-Дністровська область

28. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться г. Корсак-Могила?

- а. Західноприазовська схилово-височинна область
- б. Орільсько-Самарська низовинна область
- в. Західнодонецька схилово-височинна область
- г. Північно-східна Придніпровська височинна область
- д. Задністровський низовинний степ

29. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться Олешківська піщана арена?

- а. Тарханкутський височинний степ
- б. Західноприазовський схилово-височинний степ
- в. Орільсько-Самарська низовинна область
- г. Нижньодніпровська терасово-дельтова область
- д. Бузько-Дніпровський низовинний степ

30. У межах якої фізико-географічної області степової зони України знаходиться озеро Донузлав?

- а. Південноподільська схилово-височинна область
- б. Південномолдавська схилово-височинна область
- в. Дністровсько-Бузький низовинний степ
- г. Старобільська схилово-височинна область
- д. Тарханкутська рівнинно-височинна область

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між фізико-географічними краями та областями північностепової підзони України:

1. Дністровсько-Дніпровський північностеповий край	А) Старобільська схилово-височинна область		А	Б	В	Г	Д
2. Лівобережнодніпровсько-Приазовський північностеповий край	Б) Західно-Приазовський схилово-височинний степ	1					
3. Донецький північностеповий край	В) Південнопридніпровська схилово-височинна область	2					
4. Задонецько-Донський північностеповий край	Г) Донецька височинна область	3					
	Д) Приазовська височинна область	4					

2. Установіть відповідність між фізико-географічними краями та областями степової зони України:

1. Кримський степовий край	А) Керченський пасмово-горбистий степ		А	Б	В	Г	Д
2. Причорноморсько-Приазовський сухостеповий край	Б) Задністровський низовинний степ	1					
3. Причорноморський середньостеповий край	В) Присивасько-Приазовський низовинний степ	2					
4. Лівобережнодніпровсько-Приазовський північностеповий край	Г) Приазовська низовинна область	3					
	Д) Сумський височинний лісостеп	4					

3. Установіть відповідність між населеними пунктами України та фізико-географічними областями, де вони знаходяться:

1. Кропивницький	А) Донецька височинна область
2. Одеса	Б) Південнопридніпровська схилово-височинна область
3. Донецьк	В) Дністровсько-Бузький низовинний степ
4. Запоріжжя	Г) Західно-Приазовський схилово-височинний степ
	Д) Кінсько-Ялинська низовинна область

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між фізико-географічними краями північностепової підзони України та кількістю областей, які їх формують:

1. Дністровсько-Дніпровський північностеповий край	А) 1
2. Лівобережнодніпровсько-Приазовський північностеповий край	Б) 2
3. Донецький північностеповий край	В) 3
4. Задонецько-Донський північностеповий край	Г) 4
	Д) 5

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між географічними об'єктами та фізико-географічними областями степової зони України:

1. Криворізький залізнорудний район	А) Донецька височинна область
2. Дібровський лісовий заказник	Б) Орільсько-Самарська низовинна область
3. Провальський степ	В) Керченська горбисто-пасмова область
4. Вулкан Джау-Тепе	Г) Південнопридніпровська схилово-височинна область
	Д) Південномолдавська схилово-височинна область

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які геологічні структури знаходяться у межах степової зони України?

- а. Ковельський виступ
- б. Волино-Подільська плита
- в. Український щит
- г. Скіфська плита
- д. Західноєвропейська платформа
- е. Воронезька антекліза
- ж. Кримська складчаста система

7. Назвіть орографічні одиниці, які знаходяться у межах степової зони України:

- а. Волинська височина
- б. Приазовська височина
- в. Поліська низовина
- г. Північнокримська рівнина
- д. Причорноморська низовина
- е. Східні Бескиди
- ж. Вороняки

8. Які річки протікають через степову зону України?

- а. Мокрі Яли
- б. Берда
- в. Турія
- г. Снов
- д. Тетерів
- е. Остер
- ж. Тилігул

9. Які ґрунти є типовими для степової зони України?

- а. дерново-підзолисті
- б. каштанові
- в. сірі лісові
- г. чорноземи звичайні
- д. чорноземи опідзолені
- е. чорноземи південні
- ж. буроземи

10. У межах яких адміністративних областей розташовується степова зона України?

- а. Волинська обл.
- б. Одеська обл.
- в. Миколаївська обл.
- г. Івано-Франківська обл.
- д. Чернігівська обл.
- е. Запорізька обл.
- ж. Сумська обл.

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте фізико-географічні області степової зони України у напрямі із заходу на схід:

- а. Кінсько-Ялинська низовинна область
- б. Південномолдавська схилово-височинна область
- в. Донецька височинна область
- г. Південнопридніпровська схилово-височинна область
- д. Західнодонецька схилово-височинна область

12. Розташуйте фізико-географічні області степової зони України у напрямі із сходу на захід:

- а. Орільсько-Самарська низовинна область
- б. Нижньодніпровський терасово-дельтовий степ
- в. Старобільська схилово-височинна область
- г. Нижньобузько-Дніпровський низовинний степ
- д. Задністровський низовинний степ

13. Розташуйте фізико-географічні області степової зони України у напрямі з півночі на південь:

- а. Бузько-Дніпровський низовинний степ
- б. Центральнокримський рівнинний степ
- в. Кримсько-Присиваський низовинний сухий степ
- г. Нижньодніпровський терасово-дельтовий степ
- д. Південнопридніпровська схилово-височинна область

14. Розташуйте населені пункти степової зони України у напрямі зростання континентальності клімату:

- а. Луганськ
- б. Одеса
- в. Донецьк
- г. Миколаїв
- д. Херсон

15. Розташуйте фізико-географічні краї степової зони України у напрямі з півдня на північ:

- а. Дністровсько-Дніпровський північностеповий край
- б. Причорноморський середньостеповий край
- в. Кримський степовий край
- г. Задонецько-Донський північностеповий край
- д. Причорноморсько-Приазовський сухостеповий край

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 14:

Таблиця 14

Регіональні ландшафтні одиниці степової зони України

№ з/п	Фізико-географічна країна	Фізико-географічна зона (підзона)	Фізико-географічний край	Фізико-географічна область
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				

2. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 15:

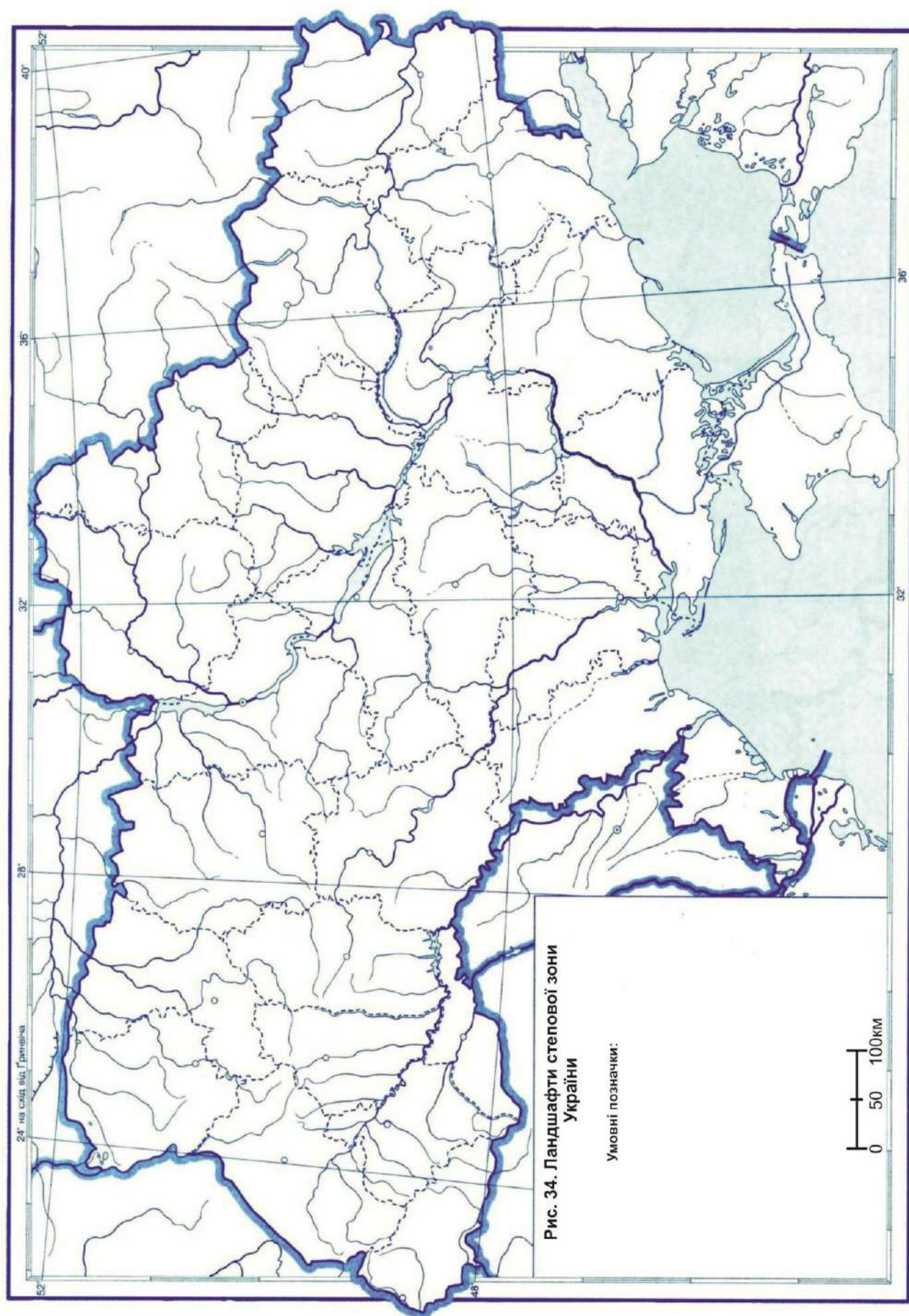
Таблиця 15

Характеристика фізико-географічної області України

Критерії	(назва фізико-географічної області України)
Географічне положення	
Геолого-тектонічна будова	
Основні орографічні одиниці	
Кліматичні особливості	
Внутрішні води	
Ґрунтовий покрив	
Рослинний світ	
Тваринний світ	

[illegible]

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту роди (види) ландшафтів у межах степової зони України (рис. 34).

Тестові завдання до теми 11

КАРПАТСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ І КРИМСЬКИЙ ГІРСЬКО-ЛІСОВІ КРАЇ

Перший рівень складності

Виберіть один правильний варіант відповіді:

1. Яка протяжність (км) Карпатсько-Українського гірсько-лісового краю?

- а. 24
- б. 37
- в. 110
- г. 280
- д. 2061

2. На яку ширину (км) простягнулися Українські Карпати з північного сходу на південний захід?

- а. 50 – 60
- б. 70 – 90
- в. 100 – 110
- г. 150 – 160
- д. 180 – 200

3. Яка площа (тис. км²) гірської системи Українські Карпати разом з Передкарпаттям і Закарпатською низовиною?

- а. 37
- б. 100
- в. 110
- г. 280
- д. 510

4. Унаслідок якого горотворення виникли Українські Карпати?

- а. байкальське
- б. мезозойське
- в. альпійське
- г. каледонське
- д. герцинське

5. Який річний радіаційний баланс (МДж/м²) у Передкарпатті та Закарпатській низовині?

- а. 1000 – 1200
- б. 1200 – 1500
- в. 1800 – 1830
- г. 1900 – 2210
- д. 3000 – 3500

6. Яку кількість сумарної сонячної радіації (МДж/м²) на рік отримують Передкарпаття та Закарпатська низовина?

- а. 500 – 1000
- б. 1000 – 1100
- в. 2000 – 2100
- г. 3000 – 3100
- д. 4000 – 4100

7. Яка середня річна кількість опадів (мм) випадає в Українських Карпатах?

- а. 1500 – 1800
- б. 700 – 750
- в. 600 – 650
- г. 550 – 575
- д. 350 – 450
- д. 250 – 200

8. Назвіть найбільше озеро Українських Карпат?

- а. Бребенескул
- б. Синевир
- в. Несамовите
- г. Марічейка
- д. Апшинець

9. Назвіть типові ґрунти Українських Карпат?

- а. буроземи
- б. чорноземи опідзолені та сірі лісові
- в. червоноземи
- г. дерново-підзолисті і болотні
- д. чорноземи звичайні і каштанові солонцюваті

10. Укажіть показник густоти річкової мережі (км/км²) в Українських Карпатах?

- а. 0,1 – 0,15
- б. 0,2 – 0,25
- в. 0,25 – 0,3
- г. 0,4 – 0,5
- д. 1 – 1,2

11. Уздовж якої умовної лінії проходить межа між Українськими Карпатами і Східноєвропейською рівниною?

- а. Подільськ – Кропивницький – Кременчук – Красноград – Вовчанськ
- б. Ніжин – Прилуки – Лубни – Чигирин
- в. Ананьїв – Знаменка – Олександрія – Світлогорськ – Красноград – Ізюм

г. Яворів – Городок – Миколаїв – р. Дністер – Отинія – Коломия – р. Прут – Новоселиця
д. Володимир – Луцьк – Рівне – Звягель – Житомир – Корнин – Київ – Ніжин – Батурин – Кролевець – Глухів

12. Які морфоструктури НЕ виокремлюють у межах Українських Карпат?

- а. Передкарпатська височина
- б. Рахівсько-Чивчинський масив
- в. вулканічний масив Карадаг
- г. Закарпатська низовина
- д. Вигорлат-Гутинський вулканічний хребет

13. Яка вершина знаходиться у межах Українських Карпат?

- а. г. Молдовяну
- б. г. Дюмб'єр
- в. г. Герлаховський Штит
- г. г. Ломницький Штит
- д. г. Велика Сивуля

14. У межах якої фізико-географічної області Українських Карпат знаходиться природний заповідник «Горгани»?

- а. Передкарпаття
- б. Зовнішні Карпати
- в. Вододільно-Верховинські Карпати
- г. Полонинсько-Чорногірські Карпати
- д. Рахівсько-Чивчинські Карпати

15. У межах якої фізико-географічної області Українських Карпат знаходиться Берегівське вулканічне горбогір'я?

- а. Вододільно-Верховинські Карпати
- б. Полонинсько-Чорногірські Карпати
- в. Рахівсько-Чивчинські Карпати
- г. Вулканічні Карпати
- д. Закарпатська низовина

16. Яка протяжність (км) Кримських гір?

- а. 50
- б. 100
- в. 150
- г. 280
- д. 1545

2. На яку ширину (км) простягнулися Кримські гори?

- а. 50 – 60
- б. 70 – 90

- в. 100 – 110
- г. 150 – 160
- д. 180 – 200

17. Яка площа (тис. км²) Кримських гір?

- а. 10
- б. 100
- в. 280
- г. 361
- д. 510

18. Які форми рельєфу представляють Кримські гори?

- а. ками
- б. куести
- в. поди
- г. терикони
- д. коси

19. Який річний радіаційний баланс (МДж/м²) у Кримських горах?

- а. 1000 – 1200
- б. 1200 – 1500
- в. 1800 – 1830
- г. 1900 – 2210
- д. 5120 – 5310

20. Яку кількість сумарної сонячної радіації (МДж/м²) на рік отримує Південне узбережжя Криму?

- а. 500
- б. 1000
- в. 2430
- г. 3100
- д. 4100

21. На якій гірській річці Криму сформувався водоспад Джур-Джур?

- а. р. Альма
- б. р. Кача
- в. р. Чорна
- г. р. Східний Улу-Узень
- д. р. Салгир

22. Назвіть найвищий водоспад у Криму:

- а. Джур-Джур
- б. Учан-Су
- в. Джурла
- г. Кобалар

д. Гейзер

23. Від якого східного мису півострова простягаються Кримські гори?

- а. мис Іллі
- б. мис Херсонес
- в. мис Фіолент
- г. мис Рока
- д. мис Піай

24. У межах якого плосковершинного масиву Кримських гір знаходиться гора Беденекир?

- а. Байдарська яйла
- б. яйла Чатирдаг
- в. Ай-Петринська яйла
- г. Бабуган-яйла
- д. Карабі-яйла

25. У межах якого плосковершинного масиву Кримських гір знаходиться гора Лапата?

- а. Довгоруківська яйла
- б. Ялтинська яйла
- в. Нікітська яйла
- г. Гурзуфська яйла
- д. Бабуган-яйла

26. У межах якого плосковершинного масиву Кримських гір знаходиться Скельна сталактитова печера?

- а. Байдарська яйла
- б. яйла Чатирдаг
- в. Ай-Петринська яйла
- г. Бабуган-яйла
- д. Карабі-яйла

27. Якою формою залягання магматичних гірських порід представлена гора Аюдаг?

- а. апофіза
- б. батоліт
- в. лаколіт
- г. дайка
- д. сілл

28. У межах якої фізико-географічної області Кримських гір знаходиться мис Сарич?

- а. Передгірний лісостеп
- б. Головне гірсько-лучно-лісове пасмо

- в. Кримське південнобережне субсередземномор'я
- г. Центральнокримський рівнинний степ
- д. Керченський пасмово-горбистий степ

29. У межах якої фізико-географічної області Кримських гір знаходиться Карабі-яйла?

- а. Передгірний лісостеп
- б. Головне гірсько-лучно-лісове пасмо
- в. Кримське південнобережне субсередземномор'я
- г. Тарханкутський височинний степ
- д. Західноприазовський схилово-височинний степ

30. У межах якої фізико-географічної області Кримських гір знаходиться гора-останець Чуфут-Кале?

- а. Передгірний лісостеп
- б. Головне гірсько-лучно-лісове пасмо
- в. Кримське південнобережне субсередземномор'я
- г. Тарханкутський височинний степ
- д. Керченський пасмово-горбистий степ

Другий рівень складності

Установіть чотири правильних відповідностей:

1. Установіть відповідність між лісопокривною площею (%) та основними лісотвірними породами Українських Карпат:

1. 35	А) ялина європейська
2. 41	Б) бук звичайний
3. 9	В) дуб звичайний
4. 4	Г) вільха клейка
	Д) граб звичайний

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2. Установіть відповідність між переважаючими видами рослин і висотними поясами рослинності Українських Карпат:

1. бук звичайний	А) передгірний
2. ялина європейська	Б) низькогірний
3. гірська сосна	В) середньогірний
4. дуб звичайний	Г) субальпійський
	Д) альпійський

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3. Установіть відповідність між поверхнями вирівнювання у рельєфі Українських Карпат та їх висотою (м):

1. полонинська пізньоміоценова-ранньоміоценова	А) 800 – 1400
2. бескидсько-тортонська	Б) 450 – 730
3. покутсько-сарматська	В) 5000–6000
4. лоївська пліоценова	Г) 1700–2000
	Д) 375 – 400

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Установіть відповідність між географічними об'єктами та фізико-географічними областями Українських Карпат:

1. Східні Бескиди	А) Полонинсько-Чорногірські Карпати
2. Воловецька верховина	Б) Вододільно-Верховинські Карпати
3. г. Говерла	В) Рахівсько-Чивчинські Карпати
4. Мармароський масив	Г) Зовнішні Карпати
	Д) Передкарпаття

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

5. Установіть відповідність між плосковершинними масивами Кримських гір і їх максимальними висотами (м):

1. Ай-Петринська яйла	А) 700
2. Ялтинська яйла	Б) 1545
3. Байдарська яйла	В) 1320
4. Карабі-яйла	Г) 1406
	Д) 1200

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Виберіть три правильних варіанти відповіді:

6. Які фізико-географічні області належать до Кримського гірсько-лісового краю?

- а. Передгірний лісостеп
- б. Центральнокримський рівнинний степ
- в. Головне гірсько-лучно-лісове пасмо
- г. Кримське південнобережне субсередземномор'я
- д. Тарханкутський височинний степ
- е. Керченський пасмово-горбистий степ
- ж. Західноприазовський схилово-височинний степ

7. Які фізико-географічні області належать до Карпатсько-Українського гірсько-лісового краю?

- а. Розточчя і Опілля
- б. Прут-Дністровська область
- в. Рахівсько-Чивчинські Карпати
- г. Вулканічні Карпати
- д. Головне гірсько-лучно-лісове пасмо
- е. Передгірний лісостеп
- ж. Закарпатська низовина

8. До яких річкових басейнів належать річки, які стікають з Українських Карпат?

- а. Дніпро
- б. Південний Буг
- в. Дністер
- г. Дон
- д. Дунай
- е. Волга
- ж. Вісла

9. Які деревні види рослин переважають у лісах Українських Карпат?

- а. ялина європейська
- б. ясен звичайний
- в. бук звичайний
- г. граб звичайний
- д. дуб звичайний
- е. сосна гірська
- ж. береза бородавчаста

10. Укажіть гори Кримського гірсько-лісового краю:

- а. г. Роман-Кош
- б. г. Зейтін-Кош
- в. г. Говерла

г. г. Берда
д. г. Монблан
е. г. Ельбрус
ж. г. Демір-Капу

Установіть правильну послідовність:

11. Розташуйте фізико-географічні області Українських Карпат у напрямі із заходу на схід:

- а. Полонинсько-Чорногірські Карпати
- б. Закарпатська низовина
- в. Зовнішні Карпати
- г. Вулканічні Карпати
- д. Вододільно-Верховинські Карпати

12. Розташуйте фізико-географічні області Українських Карпат у напрямі із сходу на захід:

- а. Передкарпаття
- б. Рахівсько-Чивчинські Карпати
- в. Зовнішні Карпати
- г. Закарпатська низовина
- д. Вулканічні Карпати

13. Розташуйте миси Кримського півострова у напрямі із заходу на схід:

- а. мис Сарич
- б. мис Кіік-Атлама
- в. мис Меганом
- г. мис Аюдаг
- д. мис Фіолент

14. Розташуйте річки Кримського півострова у порядку збільшення їх довжини:

- а. р. Альма
- б. р. Салгир
- в. р. Кача
- г. р. Чорна
- д. р. Учан-Су

15. Розташуйте плосковершинні масиви Кримських гір у порядку збільшення їх максимальної висоти:

- а. Бабубан-яйла
- б. яйла Орти-Сирт
- в. Ай-Петринська яйла
- г. Карабі-яйла
- д. Ялтинська яйла

Третій рівень складності

Дайте відповідь на запитання або виконайте практичні завдання:

1. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 16:

Таблиця 16

Регіональні ландшафтні одиниці
фізико-географічних гірських країв України

№ з/п	Фізико-географічна країна	Фізико-географічний край	Фізико-географічна область
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

2. Користуючись даними навчальної літератури [18; 21] та інтернет-ресурсів, заповніть таблицю 17:

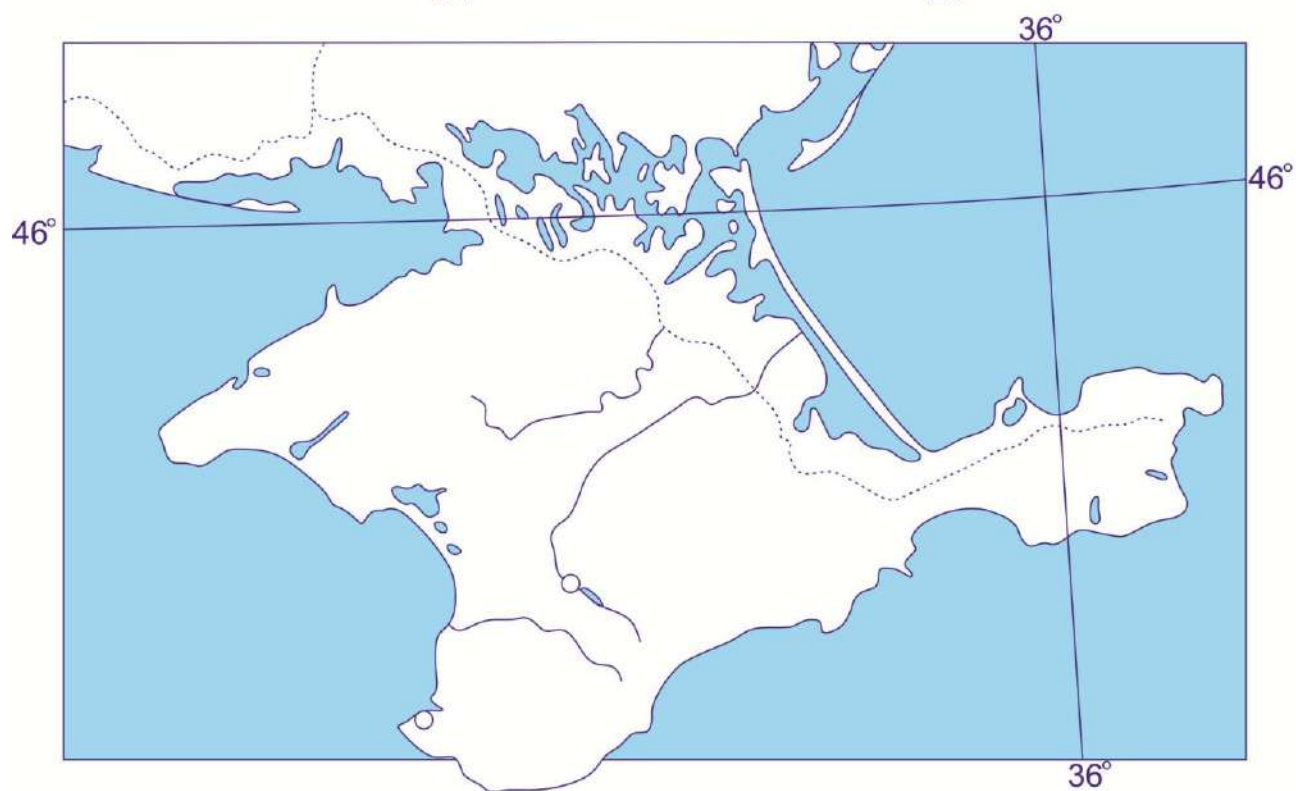
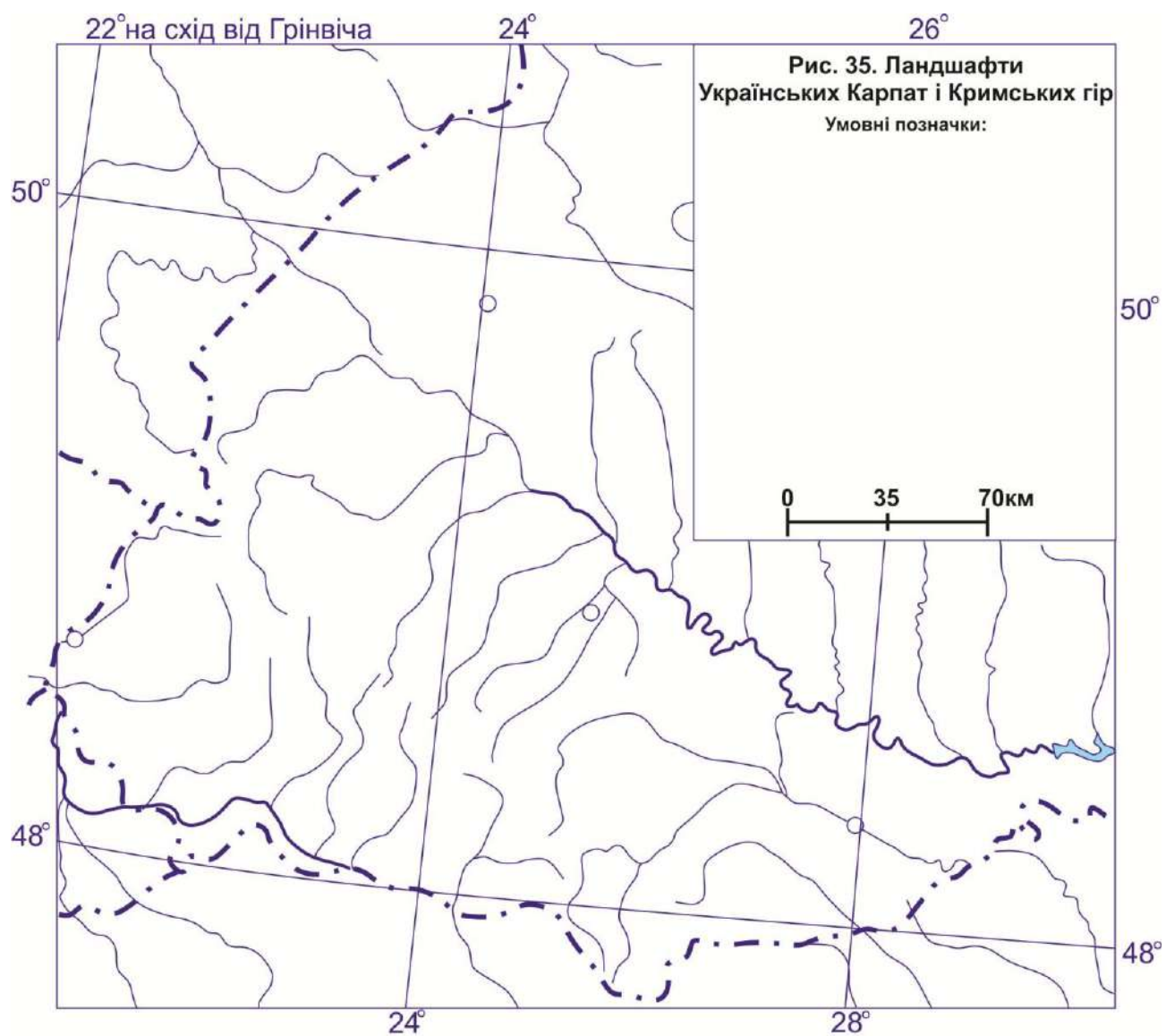
Таблиця 17

Характеристика фізико-географічної області України

Критерії	(назва фізико-географічної області України)
Географічне положення	
Геолого-тектонічна будова	
Основні орографічні одиниці	
Кліматичні особливості	
Внутрішні води	
Ґрунтовий покрив	
Рослинний світ	
Тваринний світ	

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

5. Користуючись фізико-географічним атласом [21] та інтернет-джерелами, нанесіть на контурну карту роди (види) ландшафтів у межах фізико-географічних гірських країв України (рис. 35).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Байцар А. Крим. Нариси історичної, природничої і суспільної географії: навч. посіб. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 224 с.
2. Байцар А. Фізична географія України: навч.-метод. посіб. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с.
3. Географічна енциклопедія України: в 3 т. / за ред. О. М. Маринича. Київ : Українська Радянська Енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1989 – 1993. Т. 1 – 3.
4. Геологічні пам'ятки України : у 4 т. / за ред. В. І. Калініна, Д. С. Гурського. Львів, 2006 – 2011. Т. 1 – 4.
5. Геологічні та геоморфологічні пам'ятки України / за ред. В. В. Стецюка. Київ: Логос, 2020. 500 с.
6. Гірничий енциклопедичний словник: у 3 т. / за ред. В. С. Білецького. Донецьк : Східний видавничий дім, 2001 – 2004. Т. 1 – 3.
7. Денисик Г. І., Страшевська Л. В., Корінний В. І. Геосайти Поділля. Вінниця: Вінницька обласна друкарня, 2014. 211 с. (Серія : «Природа і ландшафти Поділля»).
8. Загальне землезнавство. Книга 2: навч. посіб. / уклад.: О. Д. Лаврик, О. І. Ситник, В. В. Цимбалюк. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 214 с.
9. Загальне землезнавство : методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) / уклад. О. Лаврик. Житомир, 2021. 154 с.
10. Карта ґрунтів України. URL: <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy/> (дата звернення: 21.01.2025).
11. Кілінська К. Й. Фізична географія Карпато-Подільського регіону України : навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. 232 с.
12. Клименко В. Г., Фенько О. П. Фізична географія України: навч. посіб. Харків, 2013. 96 с.
13. Клімат України / за ред. В. М. Ліпінського, В. А. Дячука, В. М. Бабіченко. Київ : Вид-во Раєвського, 2003. 125 с.
14. Корнус А. О. Фізична географія України: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт та контролю самостійної роботи студентів. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. Ч. 2. 28 с.
15. Корнус А. О. Фізична географія України: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт та контролю самостійної роботи студентів. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. Ч. 1. 36 с.
16. Купач Т. Г., Дем'яненко С. О. Польові природничо-географічні дослідження територій : навч.-метод. посіб. Київ, 2017. 80 с.
17. Лаврик О. Д. Долинно-річкові ландшафтно-технічні системи Правобережної України: автореф. дис. ... д-ра геогр. наук: 11.00.11. Київ, 2019. 41 с.
18. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України: підручник. 3-є вид. Київ: Знання, 2006. 511 с.
19. Мельничук В. П. Попович І. С. Практикум з фізичної географії України.

- Видавництво УжНУ "Говерла" 2010. 104 с.
20. Мирон І. В. Фізична географія України (використання й охорона природних ресурсів, регіональний огляд): навч.-метод. посіб. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 56 с.
 21. Національний атлас України / голов. ред. Л. Г. Руденко; голова ред. кол. Б. Є. Патон. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. 435 с.
 22. Нетробчук І. М. Фізична географія України: конспект лекцій. Луцьк: Вежа–Друк, 2021. 100 с.
 23. Нетробчук І. М., Полянський С. В. Фізична географія України: практикум для самостійних та індивідуальних занять. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2015. 58 с.
 24. Парниковий ефект і зміни клімату в Україні: оцінки та наслідки / за ред. В. І. Лялька. Київ: Наукова думка, 2015. 293 с.
 25. Петрина Н. Географія України. Фізична географія України: навч.-метод. посіб. Київ: РВЦ Збройних Сил України, 2023. 72 с.
 26. Петрина Н. В. Географія України. Частина 1. Фізична географія України: навч.-метод. посіб. Київ, 2021. 100 с.
 27. Примушко С. І., Величко В. Ф. Мінеральні ресурси України: монографія. Київ: ДНВП «Геоінформ України», 2021. 270 с.
 28. Природно-заповідний фонд Житомирської області: довідник / за ред. О. О. Орлова. Житомир; Новоград-Волинський: Вид-во «НОВОГрад», 2015. 404 с.
 29. Рельєф України: навч. посіб. / за ред. В. В. Стецюка. Київ: Слово, 2010. 688 с.
 30. Стецюк В. В., Корінний В. І., Лаврик О. Д. Геолого-геоморфологічні пам'ятки природних регіонів України (Поліська низовина): навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. 140 с.
 31. Фізична географія України: метод. рек. до викон. практ. роб. для здобув. вищ. осв. спец. 014 Середня освіта предм. спец. 014.07 Середня освіта (Географія) / уклад.: О. Д. Лаврик, І. В. Кравцова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 30 с.
 32. Хрестоматія з географії України: Посібник для вчителя / упоряд.: П. О. Масляк, П. Г. Шищенко. Київ: Генеза, 1994, 448 с.
 33. Центральна геофізична обсерваторія імені Бориса Срезневського. URL: <http://cgo-sreznevskyi.kyiv.ua/uk/> (дата звернення: 20.01.2025).

Навчально-методичне видання

Олександр ЛАВРИК

Володимир КОРІННИЙ

Тамара АНДРІЙЧУК

Руслана ВЛАСЕНКО

Тестові завдання для самоконтролю
та самостійної роботи
з обов'язкової освітньої компоненти

«ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»

Видається в авторській редакції